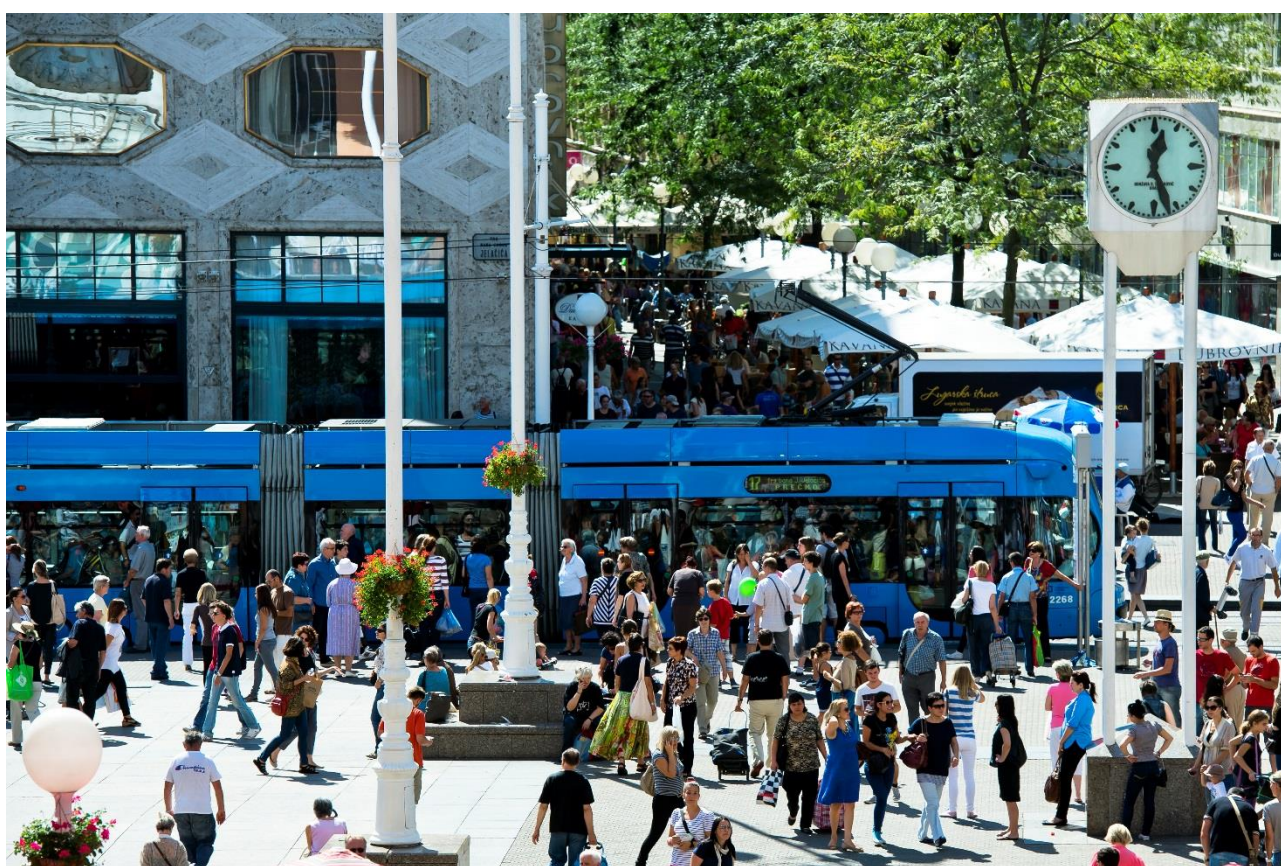

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2019. GODINU O MIGRACIJAMA I AZILU U HRVATSKOJ

NACIONALNO IZVJEŠĆE (2. DIO)

Izvor: HTZ (Stipe Surać)

svibanj 2020

Funded by the
European Union's
Asylum, Migration
and Integration Fund

EMN
European Migration Network
Europska migracijska mreža

SADRŽAJ

Popis kratica	3
Sažetak.....	4
1. UVOD	5
2. KONTEKST RAZVOJA POLITIKE AZILA I MIGRACIJE.....	6
3. ZAKONITE MIGRACIJE	10
4. MEĐUNARODNA ZAŠTITA I AZIL	19
5. DJECA BEZ PRATNJE I OSTALE RANJIVE SKUPINE.....	31
6. INTEGRACIJA	34
7. DRŽAVLJANSTVO I OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA.....	51
8. GRANICE, SCHENGEN I VIZE	53
9. NEZAKONITE MIGRACIJE I KRIJUMČARENJE MIGRANATA	59
10. TRGOVANJE LJUDIMA	62
11. POVRATAK I READMISIJA	70
Statistički dodatak.....	74

POPIS KRATICA

AMIF - Fond za azil, migracije i integraciju Europske unije

CEPOL - Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva

EASO - Europskim potpornim uredom za azil

Europol - Europski policijski ured

Frontex - Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

INTERPOL - Međunarodna organizacija kriminalističke policije

OESS - Organizacija za europsku sigurnost i suradnju

UNHCR - Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice

UNICEF - Fond Ujedinjenih naroda za djecu

UNODC - Ured za droge i kriminal (Ujedinjenih naroda)

SAŽETAK

U 2019. godini je u području zakonitih migracija došlo do razvoja u zakonodavnom dijelu, te je 18. srpnja 2019. na snagu je stupio novi Zakon o državljanima država članica Europskog gospodarskog prostora i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, broj: 66/19). Tijekom 2019. godine nastavljen je rad na Prijedlogu novog Zakona o strancima, kojim bi se, između ostalog, propisao novi model reguliranja zapošljavanja državljana trećih zemalja. Stoga se zapošljavanje državljana trećih zemalja u 2019. godini provodilo i temeljem godišnje kvote za zapošljavanje stranaca koja je u nekoliko navrata mijenjana i povećavana u 2019. godini, a donesena je i nova kvota za 2020. godinu.

Vezano uz područje međunarodne zaštite, iako je tijekom 2019. godine zabilježen povećan broj tražitelja međunarodne zaštite, sve se odluke donose u zakonom propisanom roku. Prioritetno se rješavaju očito neosnovani zahtjevi, ali i zahtjevi osoba kojima su potrebna posebna postupovna i prihvatna jamstva, odnosno ranjivih skupina tražitelja te tražitelja koji su u detenciji.

Republika Hrvatska je u 2019. godini ispunila svoju obavezu u vezi s preseljenjem sukladno Odluci Vlade iz listopada 2017. godine preselivši 98 državljana Sirije iz Turske. Vlada Republike Hrvatske donijela je u veljači 2019. godine i treću po redu odluku kojom se obvezala prihvatiti do 150 državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva po osnovi preseljenja odnosno po osnovi sudjelovanja u drugim oblicima solidarnosti s državama članicama Europske unije.

U 2019. godini je osnovano Međuresorno povjerenstvo za zaštitu djece bez pratnje u skladu s Protokolom o postupanju prema djeci bez pratnje, a 1. siječnja 2019. na snagu je stupio novi Zakon o udomiteljstvu (Narodne novine, broj: 115/18),

Tijekom 2019. godine izglasan je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, broj: 102/19) koji je na snagu stupio 1. siječnja 2020. godine, dok je vezano za područje borbe protiv trgovanja ljudima 1. travnja 2019. stupio na snagu novi Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima.

U 2019. godini jačani su ljudski kapaciteti u svim područjima kroz provedbu nacionalnih obuka i provedbu obuka u suradnji s drugim državama i agencijama. Nastavljeni su naponi na jačanju graničnih kapaciteta kroz nabavu nove opreme.

U 2019. godini započeti su novi projekti u području međunarodne zaštite, integracije i povratka, a neki su nastavljeni od prijašnjih godina. Osobito aktivne bile su nevladine organizacije kroz razne projekte.

1. UVOD

Ovo je peto Godišnje izvješće o migracijama i azilu koje je izradila Nacionalna kontaktna točka za Europsku migracijsku mrežu u Hrvatskoj. Europska migracijska mreža (EMN) je mreža stručnjaka za migracije i azil čije djelovanje koordinira Europska komisija. U svakoj državi članici EU-a i Norveškoj uspostavljene su Nacionalne kontaktne točke (EMN NCP). Nacionalna kontaktna točka EMN-a u Hrvatskoj je Ministarstvo unutarnjih poslova.

Ovo izvješće obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine.

Svrha Godišnjeg izvješća o migracijama i azilu je pružiti pregled najznačajnijih politika i razvoja zakonodavstva o azilu i migracijama u Hrvatskoj, kao i pregled političkih i javnih rasprava na području azila i migracija. Izvješće obuhvaća sljedeće teme: zakonite migracije, međunarodnu zaštitu, djecu bez pratnje i druge ranjive skupine, integraciju, državljanstvo i bezdržavljanstvo, granice, Schengen i vize, povratak i readmisija, nezakonite migracije uključujući krijumčarenje i borbu protiv trgovanja ljudima.

Izvješće također prikazuje odabrane statistike.

1.1. METODOLOGIJA I DEFINICIJE

Godišnje izvješće za 2019. godinu o migracijama i azilu izradila je EMN NCP Hrvatska na temelju zajedničkih specifikacija koje je razvio EMN, kako bi se olakšala usporedivost između izvješća svih država članica. Format je istovremeno u određenoj mjeri ostao fleksibilan kako bi se omogućila izrada izvješća koje je usmjereno na nacionalnu publiku. Terminologija korištena u kontekstu ovog izvješća temelji se na izrazima i definicijama danim u EMN Glosaru (EMN, 2018.). Godišnje izvješće za 2019. godinu o migracijama i azilu izvještava o značajnijim pomacima, razvoju zakonodavstva, statistici te nastavku provedbe praksi od prethodnih godina. Izvješće se temelji na istraživanju i nije provedeno primarno istraživanje. Većinu informacija dostavili su pojedinci iz relevantnih sektora Ministarstva unutarnjih poslova, drugih tijela državne uprave, stručne službe Vlade Republike Hrvatske kao i nevladinih i međunarodnih organizacija.

2. KONTEKST RAZVOJA POLITIKE AZILA I MIGRACIJE

Republika Hrvatska, zbog svog položaja, ima najdužu kopnenu vanjsku granicu Europske unije. Radi učinkovite zaštite granice, osiguranja neselektivnog pristupa postupku traženja međunarodne zaštite i u cilju postizanja schengenskih standarda Republika Hrvatska stalno ulaže u svoje institucionalne i administrativne kapacitete vezane uz izgrađenost graničnih prijelaza i objekata za prihvata i smještaj nezakonitih migranata i tražitelja azila, tehničku opremljenost i obučenost granične policije, kao i u izgradnju kapaciteta za tehnički nadzor vanjske granice. Pri tome se koriste i EU sredstava u okviru novčane pomoći raspoređene za potrebe Republike Hrvatske, kroz Fond za unutarnju sigurnost (ISF) i Fond za azil i migracije (AMIF). Jednako tako, koriste se i iskustva i najbolje EU prakse, kroz sudjelovanje u aktivnostima FRONTEX-a, ali i kroz sudjelovanje u radnim tijelima EU institucija.

Vezano uz napore u cilju postizanja schengenskih standarda, u listopadu 2019. godine Europska komisija je Europskom parlamentu i Vijeću poslala obavijest o provjeri potpune provedbe schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, navodeći da Republika Hrvatska ispunjava tehničke kriterije.

Također, Republika Hrvatska je u 2019. godini u potpunosti ispunila svoju obavezu vezanu uz preseljenje sukladno Odluci Vlade iz listopada 2017. godine preselivši 98 državljana Sirije iz Turske. Kao dodatnu mjeru solidarnosti, Vlada Republike Hrvatske donijela je 14. veljače 2019. godine Odluku o preseljenju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite za 2019. godinu (Narodne novine, broj: 16/19) obvezavši se prihvatiti do 150 državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva po osnovi preseljenja odnosno po osnovi sudjelovanja u drugim oblicima solidarnosti s državama članicama Europske unije.

Republika Hrvatska je tijekom 2019. godine surađivala s Europskim potpornim uredom za azil (EASO) s ciljem pružanja odgovarajuće međunarodne zaštite. Suradnja se odvijala putem nacionalnih kontaktnih točaka i putem obrazovnih seminara koje organizira EASO. Isto tako, hrvatski stručnjaci pružili su pomoć državama članicama koje se suočavaju s velikim priljevom migranata (Grčka, Italija, Cipar).

Zajedno s EASO-om, od početka migracijske krize, Republika Hrvatska redovito šalje svoje policijske službenike, patrolne brodove i vozila zemljama koje su suočene s velikim migracijskim pritiskom kroz zajedničke operacije koje organizira Frontex. Republika Hrvatska također je domaćin stranim policijskim službenicima kroz zajedničke Frontex-ove operacije.

U 2019. godini je bilo nekoliko zajedničkih operacija kontaktnih točaka na području Republike Hrvatske. Također, Republika Hrvatska je sudjelovala u zajedničkim Frontex-ovim operacijama koje su provedene u drugim zemljama EU-a i trećim zemljama, osobito u Grčkoj i Albaniji.

2.1. HRVATSKO PREDSJEDANJE VIJEĆEM EUROPSKE UNIJE OD 1. SIJEČNJA DO 30. LIPNJA 2020. GODINE

Od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. Hrvatska prvi put predsjedava Vijećem Europske unije. Tijekom šestomjesečnog razdoblja Hrvatska će voditi rad Vijeća, gradeći suradnju i dogovor među državama članicama u duhu konsenzusa i međusobnog uvažavanja. Dana 30. listopada 2019. godine, predsjednik Vlade Andrej Plenković predstavio je [prioritete hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije](#) u prvoj polovici 2020. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Vodeći se hrvatskim nacionalnim prioritetima, u skladu sa smjernicama novog Strateškog programa Europske unije 2019. – 2024. te naslanjajući se na program Trija, Republika Hrvatska je pripremila šestomjesečni program svog predsjedanja koji počiva na četiri stupa:

- „Europa koja se razvija“,
- „Europa koja povezuje“,
- „Europa koja štiti“ te
- „Utjecajna Europa“.

Četiri prioriteta objedinjena su u motu „Snažna Europa u svijetu punom izazova“, koji sažima viziju Europske unije koja djeluje u korist svojih država članica i građana.

Među prioritetima koji se ističu unutar stupa "Europe koja štiti" su, između ostalog, **Sveobuhvatna i održiva migracijska politika**, koja obuhvaća jačanje nadzora vanjskih granica Unije i interoperabilnosti relevantnih informacijskih sustava, usklađen i sveobuhvatan pristup vanjskim i unutarnjim aspektima migracija, uključujući zakonite migracije, reforma Zajedničkog europskog sustava azila, kao i produbljivanje suradnje s trećim zemljama, uključujući jugoistočnu Europu. Naglasak je stavljen i na **zaštitu slobode i demokracije**, osobito povratak cjelovitom i učinkovitom funkcioniranju Schengenskog prostora.

Dana 12. studenog 2019. godine u Splitu je održana Konferencija posvećena predstavljanju trećeg stupa prioriteta hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije "Europa koja štiti", na kojoj je sudjelovao potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova dr. sc. Davor Božinović, ministar pravosuđa Dražen Bošnjaković, predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice Ante Sanader, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske general Mirko Šundov te brojni drugi dužnosnici, predstavnici lokalnih i regionalnoj vlasti, akademske zajednice ali i studenti Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu.

Tom je prilikom ministar Božinović naglasio je kako će se u dijelu, koji je u nadležnosti Vijeća za unutarnje poslove, naglasak staviti na pet ključnih prioriteta:

- učinkovito i humano upravljanje migracijama,
- bolju zaštitu granica Europske unije i povratak Schengenu,

- interoperabilnost informacijskih sustava i jačanje unutarnje sigurnosti EU-a,
- dovršetak pregovora o fondovima za unutarnje poslove,
- uspostavu svih sastavnica Mehanizma Unije za civilnu zaštitu.

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 27. prosinca 2019. godine, usvojen je [Program hrvatskog predsjedanja Vijećem EU od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2020.](#) Riječ je o dokumentu u kojem su navedene i detaljno razrađene sve mjere i aktivnosti kojima će se RH prioritetno baviti tijekom svog predsjedanja Vijećem EU, a koji je Hrvatska pripremila vodeći se nacionalnim prioritetima, u skladu sa smjernicama novog Strateškog programa Europske unije 2019. – 2024. te nastavljajući se na Osamnaestomjesečni program rada Vijeća predložen od Rumunjske, Finske i Hrvatske, koji je odobren na sastanku Vijeća EU-a za opće poslove u prosincu 2018. godine. Prioritetne teme i aktivnosti razrađuju se kroz deset sastava Vijeća EU te na sveobuhvatan način opisuju očekivanu dinamiku rada hrvatskog predsjedništva na najvažnijim dosjeima, pri čemu će Hrvatska raditi kao pošten i neutralan posrednik, gradeći suradnju i dogovor među državama članicama u duhu konsenzusa i međusobnog poštovanja.

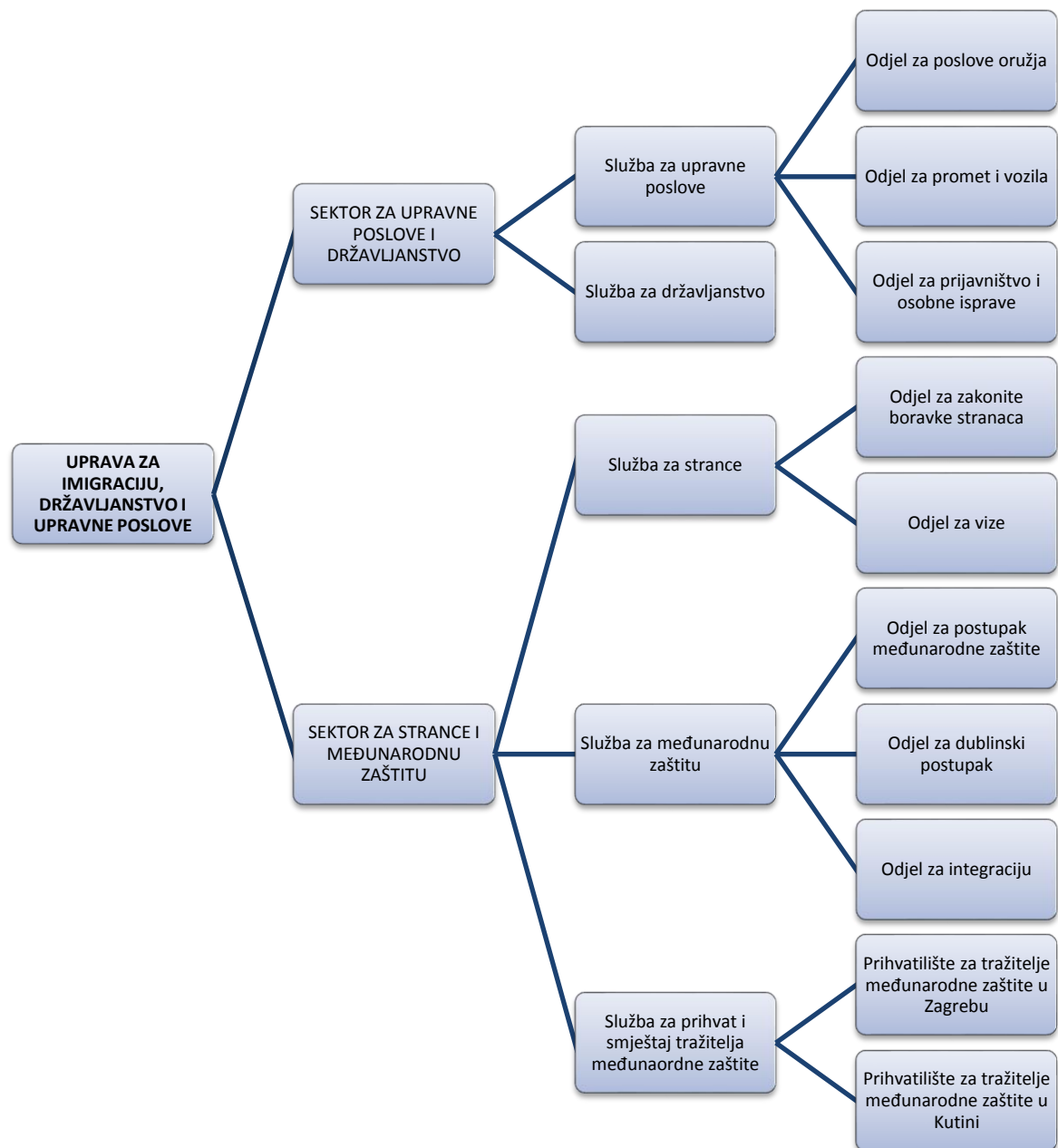
Slika 1. Logo hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije

Izvor: <https://eu2020.hr/>

2.2. PROMJENE U UNUTARNJOJ ORGANIZACIJI MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 8. ožujka 2019. godine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine, broj: 24/19), kojom je došlo do značajnih promjena vezanih uz unutarnju organizaciju Ministarstva unutarnjih poslova, osobito u području azila i migracija. Naime, značajno je povećan opseg poslova dotadašnjeg Sektora za upravne poslove, strance i državljanstvo, osobito po pitanju migracija kako zakonitih i radnih migracija, također i na području međunarodne zaštite. Radi

navedenih razloga, ustrojila se Uprava za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove s dva Sektora – Sektorom za upravne poslove i državljanstvo i Sektorom za strance i međunarodnu zaštitu, koje se promjene u toj liniji rada predlažu i u svim policijskim upravama (Slika 2.).

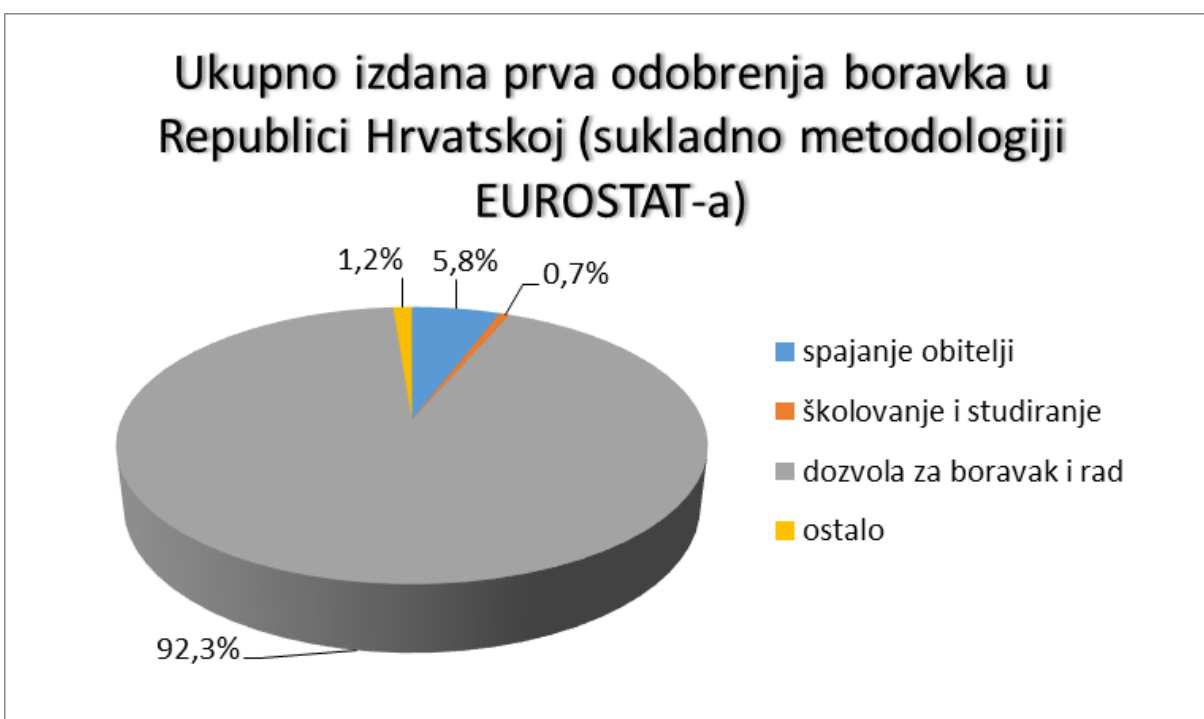

Slika 2. Ustrojstvo novoformirane Uprave za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove

3. ZAKONITE MIGRACIJE

3.1. STATISTIČKI PODACI

Prema preliminarnim podacima Ministarstva unutarnjih poslova¹, a sukladno metodologiji [Eurostat-a](#), u 2019. godini u Republici Hrvatskoj izdano je ukupno 50.455 prvih odobrenja boravaka² državljanima trećih zemalja. Od ukupnog broja, 2.921 boravak je odobren u svrhu spajanja obitelji, 332 boravka odobrena su u svrhu školovanja i studiranja, 46.578 je odobrenih dozvola za boravak i rad, dok je u ostale svrhe odobreno 615 boravaka (Grafikon 1.).

Grafikon 1. Ukupno izdana prva odobrenja boravaka u Republici Hrvatskoj u 2019. godini

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

Također, prema preliminarnim podacima, na dan 31. prosinca 2019. godine, ukupno je 11.509 državljana trećih zemalja imalo odobreno dugotrajno boravište stečeno temeljem pet godina zakonitog boravka (EU-long term residence) ili stalni boravak.

¹ Podaci se odnose na preliminarne podatke koji se još obrađuju. Podaci se dostavljaju Eurostat-u do 30.06. te će na stranici Eurostat-a biti objavljeni službeni podaci.

² Za definiciju prvih dozvola boravaka pogledati

https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/migr_res_esqrs_an1.pdf.

3.2. ZAKONODAVNE IZMJENE

Područje ulaska, boravka i rada državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj regulirano je Zakonom o strancima (Narodne novine, broj: 130/11, 74/13, 69/17 i 46/18)³.

Zakon o strancima sadrži odredbe vezane za ulazak državljana trećih zemalja, vize, reguliranje radno-pravnog statusa, odredbe vezane za spajanje obitelji, srednjoškolsko obrazovanje i studiranje te znanstveno istraživanje u Republici Hrvatskoj, odobrenje EU plave karte visokokvalificiranim državljanima trećih zemalja te reguliranje statusa državljanima trećih zemalja koji imaju stalni boravak u drugoj državi članici Europskog gospodarskog prostora.

3.2.1. Zakon o državljanima država članica Europskog gospodarskog prostora i članovima njihovih obitelji

U 2019. godini donesen je Zakon o državljanima država članica Europskog gospodarskog prostora i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, broj: 66/19) koji je stupio na snagu 18. srpnja 2019. godine. Naime, navedena materija bila je uređena Zakonom o strancima (Narodne novine, broj: 130/11, 74/13, 69/17 i 46/18) koji se primjenjuje od 1. siječnja 2012. godine, a koji je mijenjan 2013., 2017. i 2018. godine. Kako je navedeni Zakon postao preopširan za primjenu, bilo je potrebno odijeliti dio koji će se odnositi samo na državljane država članica EGP-a i članove njihovih obitelji i dio koji će se odnositi na boravak i rad državljana trećih zemalja.

Zakon o državljanima EGP-a i članovima njihovih obitelji usklađen je s Direktivom Vijeća 2004/38/EZ od 29. travnja 2004. o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice. U svrhu daljnjeg usklađivanja Zakona sa spomenutom Direktivom bilo je potrebno:

- definirati pojmove državljana država članica Europskoga gospodarskog prostora i članova njihovih obitelji,
- propisati uvjete za reguliranje privremenog boravka državljana država članica Europskoga gospodarskog prostora i članova njihovih obitelji,
- propisati uvjete za reguliranje stalnog boravka državljana država članica Europskoga gospodarskog prostora i članova njihovih obitelji,
- utvrditi prestanak privremenog i stalnog boravka za državljane država članica Europskoga gospodarskog prostora i članove njihovih obitelji,
- jasno definirati uvjete za prestanak zakonitog boravka državljana država članica EGP-a i članova njihovih obitelji.

³ Odnosi se na 2019. godinu i ne uključuje Zakon o dopuni Zakona o strancima (Narodne novine, broj: 53/20)

3.2.2. Prijedlog novog Zakona o strancima

U 2019. godini nastavljen je rad na Prijedlogu Zakona o strancima.

Zakon o strancima usklađen je s ukupno 23 direktive, preporuke, odluke i rezolucije europske pravne stečevine. Dakle, velik broj odredaba važećeg Zakona usklađivale su se s pravnom stečevinom Europske unije. Prijedlog Zakona više ne sadrži odredbe koje se odnose na državljane Europskog gospodarskog prostora i članove njihovih obitelji čiji status je sada reguliran Zakonom o državljanima država članica Europskog gospodarskog prostora i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, broj: 66/19).

Dana 31. listopada 2019. godine bilo je otvoreno savjetovanje o Nacrtu prijedloga novog Zakona o strancima, koje je trajalo do 29. studenog 2019. godine.

Donošenjem predloženog Zakona omogućit će se reguliranje privremenog boravka iz humanitarnih razloga za pripadnike hrvatskog naroda koji imaju strano državljanstvo, propisuju se povoljnije odredbe za stjecanje stalnog boravka u Republici Hrvatskoj za članove obitelji hrvatskih državljana i pripadnike hrvatskog naroda koji imaju strano državljanstvo.

Kao najvažnija novina u odnosu na važeći Zakon je propisivanje novog modela reguliranja zapošljavanja državljana trećih zemalja. Prijedlogom zakona određeno je da se u postupku podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvola za boravak i rad prilaže pozitivno mišljenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, budući da Vlada Republike Hrvatske više neće propisivati godišnju kvotu dozvola za zapošljavanje državljana trećih zemalja. Propisano je da se prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvola za boravak i rad mora priložiti pozitivno mišljenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Iznimno, poslodavac koji namjerava zaposliti sezonskog radnika u poljoprivredi u trajanju do 90 dana tijekom kalendarske godine neće biti obavezan priložiti mišljenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Na zahtjev poslodavca, a prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za boravak i rad, Hrvatski zavod za zapošljavanje bi provodio „*test tržišta rada*“ koji bi trebao obuhvatiti provjeru stanja u evidenciji nezaposlenih osoba te postupak posredovanja ako u evidenciji nezaposlenih osoba ima osoba na domaćem tržištu rada koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca. Ako bi test tržišta rada pokazao da u evidenciji nezaposlenih osoba nema raspoloživih osoba koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca za zapošljavanje ili se oni ne mogu ispuniti migracijama nezaposlenih osoba u zemlji, poslodavac može zatražiti mišljenje područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o mogućnostima zapošljavanja državljanina treće zemlje.

Odobranje dozvola za boravak i rad više neće ovisiti o stanju iskorištenosti odobrene godišnje kvote već o testu tržišta rada i mišljenju koje će davati Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Također, propisuju se kategorije poslova za koje Ministarstvo unutarnjih poslova, putem nadležne policijske uprave odnosno postaje, izdaje dozvole za boravak i rad bez mišljenja Hrvatskog zavoda

za zapošljavanje primjerice za EU plavu kartu, investitore, pružatelje usluga. Ujedno je, zbog novog načina zapošljavanja, propisana veća povezanost državnih tijela i institucija (policijske uprave/postaje, porezna uprava, mirovinsko i zdravstveno osiguranje te druga inspekcijska tijela iz svoje nadležnosti) u dijelu provođenja kontrole kao i zaštita radnika i njihovih prava.

3.3. OSTALE MJERE U POGLEDU ZAKONITIH MIGRACIJA

Ministarstvo unutarnjih poslova je od 15. travnja 2019. godine, omogućilo poslodavcima podnošenje zahtjeva za izdavanje za izdavanje dozvole za boravak i rad iz godišnje kvote i elektroničkom poštom, na posebno formirane e-mail adrese svih policijskih uprava te pojedinih policijskih postaja, identificiranih na osnovu povećanog broja zahtjeva za izdavanje dozvola za boravak i rad. Omogućavanjem podnošenja zahtjeva e-mailom nastojalo se rasteretiti poslodavce te smanjiti gužve u prostorijama policijskih uprava, odnosno postaja, kao i ubrzati sam postupak izdavanje dozvola.

3.4. EKONOMSKA MIGRACIJA

3.4.1. Sustav kvota i potrebe tržišta rada u 2019. godini

Sukladno Zakonu o strancima, u Republici Hrvatskoj postoji sustav kvota za zapošljavanje državljana trećih zemalja. Vlada Republike Hrvatske određuje (brojem) godišnju kvotu za zapošljavanje stranaca odlukom za svaku godinu, za produženje već izdanih radnih dozvola unutar kvote i za novo zapošljavanje, u skladu sa situacijom na tržištu rada.

U vezi utvrđivanja godišnje kvote dozvola za novo zapošljavanje državljana trećih zemalja u 2019. godini, provedeno je niz aktivnosti koje uključuju analizu broja dozvola izdanih državljanima trećih zemalja po djelatnostima i zanimanjima, analizu broja nezaposlenih osoba u zanimanjima za koje su izdane dozvole, kao i detaljnu analizu zapošljivosti, odnosno realne mogućnosti da se zaposle osobe takvog zanimanja koja su prijavljene kao nezaposlene na evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Prijedlog odluke iniciran je prijedlogom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Po dobivanju navedenog prijedloga, sazvan je sastanak međuresorne radne skupine za izradu Prijedloga odluke o utvrđivanju godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2019. godinu koju čine predstavnici sljedećih ministarstva: Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo kulture, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo turizma, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te predstavnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i predstavnici socijalnih partnera, odnosno sindikata i poslodavaca. Na prijedlog Hrvatskog zavoda za zapošljavanje su se svojim prijedlozima i zahtjevima očitovala resorna ministarstva, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska udruga poslodavaca. Najveći broj dozvola za zapošljavanje

državljana trećih zemalja odnosi se na djelatnosti graditeljstva, turizma i ugostiteljstva te prometa budući da u navedenim djelatnostima je najizraženiji nedostatak radne snage na hrvatskom tržištu rada. Imajući u vidu iskorištenje broja produženih radnih dozvola u 2018. godini Ministarstvo unutarnjih poslova posebno je istaknulo da je za sljedeću godinu potrebno odobriti 15.000 produženja već izdanih dozvola. Također, Ministarstvo unutarnjih poslova je predložilo odobrenje 1.500 dozvola za provođenje strateških investicijskih projekata za koje u ovom trenutku nisu poznata zanimanja potrebna za njihovu provedbu.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju godišnje kvote za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2019. (Narodne novine, broj: 116/18)⁴ kvota je postavljena na ukupno 65.100 dozvola, od kojih je 41.810 za novo zapošljavanje, 15.000 dozvola za produženje već izdanih dozvola, 6.540 dozvola za sezonski rad (turizam i ugostiteljstvo – 5.000 dozvola, poljoprivreda i šumarstvo – 1.540 dozvola), 250 dozvola za osobe premještene unutar društva te 1.500 dozvola za provedbu strateških investicijski projekata.

Budući da prilikom utvrđivanja godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za 2019. godinu nije bilo moguće precizno utvrditi potrebe gospodarstva za zapošljavanjem potrebne strane radne snage u djelatnosti Graditeljstvo te Turizma i ugostiteljstva, došlo je do nesrazmjera između utvrđenog i zatraženog broja dozvola. Ministarstvo unutarnjih poslova zaprimilo je velik broj zahtjeva za određena zanimanja unutar djelatnosti Graditeljstva te Turizam i ugostiteljstvo te je broj zahtjeva veći od kvote dozvola utvrđenih za 2019. godinu. Stoga je Vlada Republike Hrvatske u lipnju 2019. godine donijela Odluku o izmjenama i dopuni Odluke o utvrđivanju godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2019 (Narodne novine, broj 60/19)⁵. Navedenom se Odlukom povećava kvota za 3.000 dozvola za zapošljavanje stranaca, od kojih 1.000 u djelatnosti Graditeljstvo te 2.000 u djelatnosti Turizam i ugostiteljstvo (1.800 dozvola za sezonski rad te 200 dozvola za novo zapošljavanje). Prema navedenoj Odluci ukupna godišnja kvota dozvola za 2019. godinu za zapošljavanje stranaca u Republici Hrvatskoj iznosi 68.100 dozvola i to: 43.010 dozvola za novo zapošljavanje, 8.340 dozvola za sezonski rad u poljoprivredi i šumarstvu te turizmu i ugostiteljstvu, 250 dozvola u okviru premještanja unutar društva, 1.500 dozvola za strateške investicijske projekte te 15.000 dozvola za produženje već izdanih dozvola za zapošljavanje stranaca.

Ujedno, navedenom se Odlukom ovlašćuje ministar nadležan za rad da odlukom poveća i preraspodjeli utvrđenu kvotu dozvola u djelatnostima Turizam i ugostiteljstvo za najviše do 1.000 dozvola te Graditeljstvo za najviše do 1.000 dozvola, pod uvjetom da u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje nema raspoloživih radnika traženih zanimanjima.

U srpnju 2019. godine, Odlukom Ministarstva rada i mirovinskog sustava o povećanju godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2019. u djelatnosti turizam i

⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_12_116_2310.html

⁵ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_06_60_1146.html

ugostiteljstvo (Narodne novine, broj: 67/19)⁶, povećana je kvota za 500 dozvola u djelatnostima Turizma i ugostiteljstva, sada utvrđena u iznosu od 10 911 dozvola za novo zapošljavanje (povećanje od 100 dozvola) i 7200 za sezonski rad (povećanje od 400 dozvola).

Konačno, kvota za zapošljavanje državljana trećih zemalja još je jednom povećana u kolovozu 2019. godine Odlukom Ministarstva rada i mirovinskog sustava o povećanju godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2019. u djelatnosti Graditeljstvo i Turizam i ugostiteljstvo (Narodne novine, broj: 74/19)⁷. Ukupna kvota za djelatnost tako je povećana s 18 800 dozvola na 19 800 (+1000) u djelatnosti Graditeljstvo, a u djelatnosti Turizam i ugostiteljstvo za 500 dozvola (povećanje od 180 za novo zapošljavanje i 320 dozvola za sezonski rad).

Ukupna godišnja kvota za 2019. godinu u konačnici je postavljena na ukupno 70.100 dozvola, 44.290 za novo zapošljavanje i 9.060 za sezonski rad (turizam i ugostiteljstvo – 7.520 dozvola).

Promjene godišnje kvote mogu se vidjeti u tablici u nastavku (tablica 1.):

Tablica 1.

Godišnja kvota 2019.	Prije izmjene	1. izmjene	2. izmjene	3. izmjene
Produženje dozvola	15000			
Nove dozvole, od toga:	41810	43010 (+1200)	43110 (+100)	44290 (+1180)
Građevinski sektor	17800	18800 (+1000)		19800 (+1000)
Brodogradnja	1410			
Turizam i ugostiteljstvo	10611	10811 (+200)	10911 (+100)	11091(+180)
Kultura	25			
Promet	2314			
Zdravstvo	120			
Socijalna skrb	460			

⁶ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_07_67_1353.html

⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_74_1577.html

Prehrambena industrija	1200			
Prerađivačka industrija	700			
Poljoprivreda i šumarstvo	1990			
Metalna industrija	2200			
Informatika	180			
Ekonomija i trgovina	2200			
Poštanske usluge	600			
Sezonski rad, od toga:	6540	8340 (+1800)	8740 (+400)	9060 (+320)
Turizam i ugostiteljstvo	5000	6800 (+1800)	7200 (+400)	7520 (+320)
Poljoprivreda i šumarstvo	1540			
ICT	250			
Strateški investicijski projekti	1500			
UKUPNO	65100	68100 (+3000)	68600 (+500)	70100 (+1500)

Za usporedbu, ukupna kvota za 2018. godinu utvrđena je na 38.769 radnih dozvola, od kojih su radne dozvole za novo zapošljavanje utvrđene na 27.479 dozvola.

Prema službenim podacima Ministarstva unutarnjih poslova⁸, na dan 27. prosinca 2019. godine, od ukupno 55.100 dozvola za novo zapošljavanje, sezonski rad, ICT i strateške investicijske projekte,

⁸

<https://mup.gov.hr/UserDocImages/statistika/2019/Iskori%C5%A1tenost%20kvota/ISKORISTENOST%20GODISNJE%20KVOTE%20ZA%202019.%20NA%20DAN%2027.12.2019..pdf>

[godišnja kvota](#) bila je gotovo potpuno ispunjena, s izdanih ukupno 49.317 dozvola, odnosno 89,5%. Slobodnih mjesta za zapošljavanje državljana trećih zemalja bilo je 5.783, s time da je u postupku odobravanja bilo 2.839 dozvola.

Detaljniji podaci o iskorištenosti godišnje kvote za 2019. godinu mogu se pronaći u Statističkom dodatku - Prilog 1., str. 74.

3.4.2. Nove kvote za 2020. godinu

Krajem studenog 2019. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluke o utvrđivanju godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2020., objavljenu u Narodnim novinama, br. 113/19. Godišnja kvota za zapošljavanje državljana trećih zemalja utvrđena je u iznosu od 64.604 dozvola za novo zapošljavanje, 12.770 za sezonski rad, 96 dozvola za premještaj osoba unutar društva, 1.000 za provedbu strateških investicijskih projekata i 25.000 dozvola za produženje već izdanih radnih dozvola.

Prijedlog odluke iniciran je prijedlogom Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, a na temelju broja izdanih dozvola za boravak i rad državljanima trećih zemalja po djelatnostima i zanimanjima tijekom 2019. godine te broja i strukture nezaposlenih osoba u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Na navedeni prijedlog očitovala su se resorna ministarstva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora te socijalni partneri.

Prijedlozi nadležnih ministarstava i institucija usvojeni su na način da se vodilo računa o stvarnim potrebama i stanju na tržištu rada, broju nezaposlenih te mogućnostima zapošljavanja i obrazovanja raspoložive radne snage. Najveći broj dozvola za novo zapošljavanje državljana trećih zemalja odnosi se na djelatnosti graditeljstva te turizma i ugostiteljstva, budući kako je u navedenim djelatnostima najizraženiji nedostatak radne snage.

Navedenom se Odlukom ujedno ovlašćuje ministar nadležan za rad da odlukom poveća i preraspodjeli utvrđenu kvotu dozvola u djelatnostima Turizam i ugostiteljstvo za najviše do 5.000 dozvola te Graditeljstvo za najviše do 5.000 dozvola, ovisno o potrebama i stanju na tržištu rada.

3.5. INFORMACIJE O ZAKONITIM PUTEVIMA MIGRACIJA

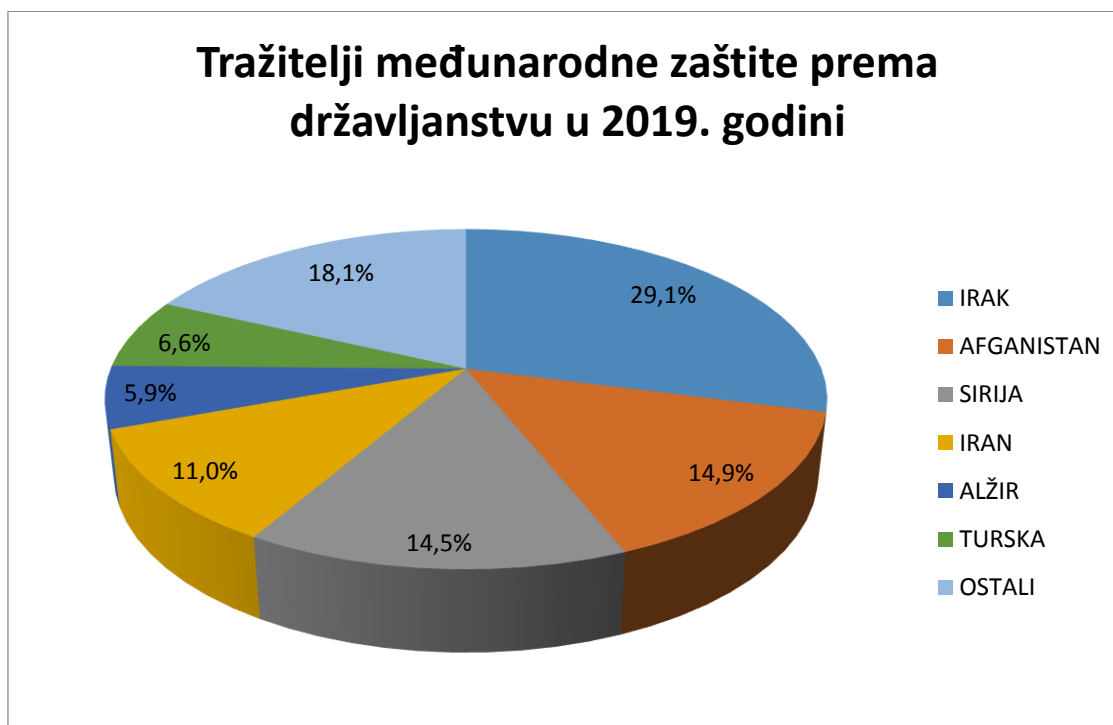
Sve informacije o uvjetima koje treba ispuniti državljanin trećih zemalja kako bi radio u Republici Hrvatskoj i ostale informacije (boravak, viza, međunarodne zaštita, državljanstvo itd.) mogu se pronaći na web stranici Ministarstva unutarnjih poslova: <https://mup.gov.hr/aliens-281621/281621> Informacije se također mogu naći na web stranici Ministarstva rada i mirovinskog sustava: <https://migracije.hr/drzavljanji-3-zemalja-2/> i Ministarstva vanjskih i europskih poslova <http://www.mvep.hr/hr/konzularne-informacije/boravak-stranaca/odobrenje-boravka-u-hrvatskoj/>

Informacije o ugošćavanju stranih istraživača mogu se pronaći na web stranici Ministarstva znanosti i obrazovanja: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/znanost/ugoscavanje-istrazivaca-drzavljana-trecih-zemalja-u-republici-hrvatskoj/121>.

4. MEĐUNARODNA ZAŠTITA I AZIL

4.1. STATISTIČKI PODACI ZA 2019.

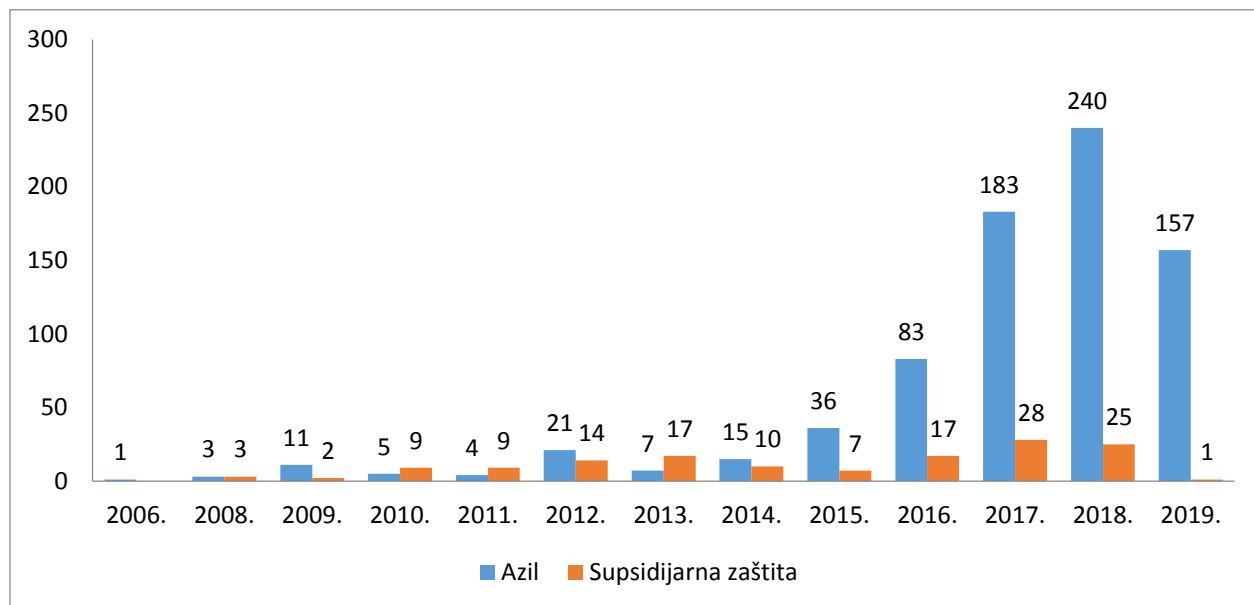
Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, [Statistički pokazatelji tražitelja međunarodne zaštite prema državljanstvu i spolu za razdoblje 01.01.-31.12.2019.](#) u Republici Hrvatskoj je u 2019. godini evidentirano ukupno 1.986 tražitelja međunarodne zaštite. Prema dostupnim podacima kao najčešće zemlje podrijetla evidentirani su tražitelji međunarodne zaštite iz: Iraka (577), Afganistana (295), Sirije (288), Irana (218), Alžira (117) te Turske (132) (grafikon 2).

Grafikon 2. Tražitelji međunarodne zaštite prema državljanstvu u 2019. godini

Izvor: <https://mup.gov.hr/pristup-informacijama-16/statistika-228/statistika-trazitelji-medjunarodne-zastite/283234>

U 2019. godini je odobrena međunarodna zaštita za ukupno 158 osoba, od toga je za 157 osoba odobren azil i jednoj osobi je odobrena supsidijarna zaštita (grafikon 3.) (više o strukturi tražitelja međunarodne zaštite i strukturi osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u Statističkom dodatku, prilog 2., 3. i 4., str. 83.-87.).

Grafikon 3. Broj osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj zaključno do 31.12.2019.

Izvor: <https://mup.gov.hr/pristup-informacijama-16/statistika-228/statistika-tražitelji-medjunarodne-zastite/283234>

Iako je tijekom 2019. godine zabilježen povećan broj tražitelja međunarodne zaštite, sve se odluke donose u zakonom propisanom roku. Prioritetno se rješavaju očito neosnovani zahtjevi, ali i zahtjevi osoba kojima su potrebna posebna postupovna i prihvatna jamstva, odnosno ranjivih skupina tražitelja te tražitelja koji su u detenciji.

Tijekom 2019. godine zabilježen je i velik broj donesenih rješenja o obustavi, čak 47,5%.

4.2. JAČANJE KAPACITETA

Sukladno izmjenama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova, u 2019. godini nekadašnji Odjel za azil izdvojen je u tri nova odjela: Odjel za međunarodnu zaštitu, Odjel za dublinski postupak i Odjel za integraciju. Oni djeluju u okviru novoformirane Službe za međunarodnu zaštitu.

Također, izmjenama Uredbe ustrojena je Služba za prihvrat i smještaj tražitelja međunarodne zaštite. Unutar Službe ustrojeni su sljedeći odjeli: Prihvatilište za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Prihvatilište za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini.

4.3. UČINKOVITOST I KVALITETA PRIHVATA PODNOSITELJA ZAHTJEVA ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU I NACIONALNOG SUSTAVA AZILA

Dio službenika Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite pohađao je u 2019. godini *EASO train the trainer* obuke iz sljedećih modula: Reception, Interviewing Children, Trafficking in Human Beings i Fundamental Rights kako bi mogao održati nacionalne obuke za ostale službenike. Modul Fundamental Rights and International protection održan je 26. i 27. ožujka 2019. godine, u Ateni, moduli za Trafficking in Human Beings održani su 11. i 12. lipnja te 22. i 23. listopada 2019. godine na Malti. Nadalje, modul Reception održan je 5. i 6. studenog 2019. godine u Ateni, a modul Interviewing Children održan je 9. i 10. srpnja 2019. godine na Malti.

Četiri voditelja postupka Odjela za postupak međunarodne zaštite su tijekom 2019. godine sudjelovali na *EASO train-to-trainers* on-line obuci s F2F obukom na Malti, za module: Inclusion Advanced, u ožujku 2019. godine, Evidence Assessment u travnju 2019. godine i End of Protection u prosincu 2019. godine. Održane su dvije nacionalne obuke „Evidence assesment“ u listopadu 2019. i „Intevewing vulnerable persons“ u svibnju 2019. godine.

Službenik Odjela za dublinski postupak je sudjelovao u EASO-ovom treningu trenera Dublin III na Malti od 19. do 22. veljače 2019. godine.

4.4. PRISTUP MEĐUNARODNOJ ZAŠTITI

Tijekom 2019. godine su izrađeni novi standardni operativni postupci (SOP-ovi) u vezi s postupanjem prema tražiteljima međunarodne zaštite. Izrađeno ih je ukupno sedam, a odnose se na postupanje prema državljaninu treću zemlje ili osobi bez državljanstva koja je nakon zatjecanja izrazila namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koja je tijekom prethodnog postupanja već stekla status tražitelja i ponovno je zatečena u nezakonitom ponašanju, koja je zatečena nakon što joj je prestao status tražitelja, kada druga država članica vraća u Republiku Hrvatsku državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva sukladno dublinskom ugovoru, kada Republika Hrvatska vraća državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva sukladno dublinskom ugovoru u drugu državu članicu. Izrađeni su također i za postupak prema državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja je uhvaćena u blizini vanjske granice EU, nezakonito boravi, ne želi međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj i ne može ga se vratiti temeljem readmisijskog ugovora i za postupak prema državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja je zatečena u dubini teritorija, nezakonito boravi, ne želi međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj i izjavila je da je tražitelj u drugoj državi članici, ali ne želi reći u kojoj, ili se protivi prisilnom udaljenju u zemlju podrijetla tvrdeći da je u opasnosti, ili se protivi prisilnom udaljenju jer ne surađuje prilikom utvrđivanja identiteta (postoji sumnja da je nezakoniti migrant tražitelj u drugoj državi članici i to je potrebno provjeriti).

Tijekom 2019. godine provodio se projekt "Praćenje postupanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u području nezakonitih migracija i azila". Svrha aktivnosti je, između ostalog, uvid u mogućnost pristupa postupku odobrenja međunarodne zaštite za potencijalne tražitelje međunarodne zaštite te omogućavanje uvida civilnom društvu u zaštitu ljudskih prava prilikom postupanja službenika Ministarstva unutarnjih poslova prema nezakonitim migrantima i prema tražiteljima međunarodne zaštite. Ministarstvo unutarnjih poslova, UNHCR i Hrvatski pravni centar sklopili su Protokol o izvođenju projekta 14. svibnja 2019. godine.

Hrvatski pravni centar i UNHCR odabirali su slučajeve postupanja prema nezakonitim migrantima u vezi kojih će obaviti promatranja spisa predmeta, odnosno odabir slučajeva tražitelja međunarodne zaštite s kojima će obaviti intervju. Tijekom 2019. obavljeno je 50 intervju s tražiteljima međunarodne zaštite. Također, u okviru projekta Hrvatski pravni centar je na Policijskoj akademiji proveo četiri edukacije za policijske službenike na temu „Pristup sustavu međunarodne zaštite“ (14. svibnja., 18. lipnja, 22. listopada i 19. studenog 2019. godine).

4.5. PRIHVAT PODNOSITELJA ZAHTJEVA ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU

4.5.1. Prihvatište za tražitelje međunarodne zaštite

Služba za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite kao ustrojstvena jedinica Ministarstva unutarnjih poslova djeluje na dvije lokacije – u Zagrebu i Kutini. Prihvatište u Zagrebu služi za smještaj svih kategorija tražitelja međunarodne zaštite (punoljetne žene, punoljetni muškarci, obitelji, maloljetnici bez pratnje stariji od 16 godina) dok Prihvatište u Kutini u pravilu služi za smještaj ranjivih skupina te osoba koje u Republiku Hrvatsku dolaze po osnovi preseljenja na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o premještanju i preseljenju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite.

Prihvatište u Zagrebu ima kapacitet za 600 osoba dok je kapacitet Prihvatišta u Kutini 100 osoba. Imajući u vidu planirano jačanje kapaciteta u smislu rekonstrukcije smještajnog dijela, objekt Prihvatišta u Zagrebu imao je smanjen smještajni kapacitet od ljeta 2018. godine pa do ljeta 2019. godine, na 360 mjesta. Rekonstrukcija i adaptacija Prihvatišta u Zagrebu uključivala je prilagodbu prostora u skladu s najboljom praksom i uz poštivanje najviših standarda, a sve s ciljem poboljšanja kvalitete svakodnevnog života tražitelja međunarodne zaštite smještenih u Prihvatištu.

Kao dio svakodnevne brige za poboljšanje kvalitete života tražitelja međunarodne zaštite, kao i kvalitete postupka azila, putem projekta sufinanciranog sredstvima iz AMIF-a, nabavljena je nova oprema za smještajne objekte (kreveti, ormari, stolovi, stolice), oprema za kuhinje i blagovaonice, praonicu rublja i uredske prostore. Dio režijskih troškova u oba Prihvatišta također je sufinanciran sredstvima iz AMIF-a, kao i edukacija službenika.

4.5.2. Alternativa detenciji

Tražitelju međunarodne zaštite može se u određenim okolnostima ograničiti sloboda kretanja sukladno odredbama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, broj: 70/15 i 127/17). Tijekom 2019. godine je uz mjeru ograničenje slobode kretanja smještajem u Prihvatni centar za strance također u više navrata (za tri tražitelja međunarodne zaštite) korištena blaža mjera javljanja u Prihvatilište u određeno vrijeme, kao alternativa detenciji.

4.5.3. Materijalni uvjeti prihvata

U praksi i radu s tražiteljima međunarodne zaštite i osobama s odobrenom zaštitom pokazala se potreba za izmjenama i dopunama važećeg Pravilnika o ostvarivanju materijalnih uvjeta prihvata (Narodne novine, broj: 135/15 i 61/19). S obzirom na činjenicu da se struktura tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj promijenila u proteklih nekoliko godina došlo je do situacija koje nisu bile uređene Pravilnikom, a koje je „iznjedrila“ svakodnevna praksa. Stoga je u 2019. godini izmijenjen i dopunjen tada važeći Pravilnik.

Radilo se o sljedećim promjenama:

- Nadopunjuje se dokumentacija koju tražitelj treba priložiti u slučaju da boravi na nekoj drugoj adresi u Republici Hrvatskoj.
- Propisuje se obveza Prihvatilišta da u slučaju odobrenog izbivanja tražitelja do dva tjedna čuva dodijeljenu sobu tražitelju, dok se za izbivanje duže od dva tjedna propisuje primjena odredaba Pravilnika koje propisuju boravak na drugoj adresi u Republici Hrvatskoj.
- Smanjuje se rok za predaju obrasca za izbivanje tražitelja iz Prihvatilišta s četiri na dva dana, propisuje da tražitelj kojem je odobreno izbivanje iz Prihvatilišta u periodu izbivanja nema pravo smještaj i prehranu u Prihvatilištu kao i postupanje u slučaju kada se tražitelj ne vrati u Prihvatilište 2 dana od datuma do kojeg mu je odobreno izbivanje te postupanje sa stvarima u tom slučaju.
- Unose se promjene u obrazac na kojem se predaje zahtjev za izbivanje.

4.5.4. Suradnja s državnim tijelima

Službenici Prihvatilišta u svom svakodnevnom radu surađuju s drugim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva unutarnjih poslova sukladno njihovim nadležnostima, kao i s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku odnosno sa zdravstvenim ustanovama, nadležnim Centrima za socijalnu skrb i pružateljima socijalne skrbi kao i osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama.

Ugovorom između Ministarstva zdravstva i domova zdravlja definirano je pružanje usluge hitne medicinske pomoći što podrazumijeva pružanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka koji su nužni u otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje kao i neodgodive zdravstvene zaštite na razini primarne zdravstvene zaštite te prijeko potrebne specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite za tražitelje međunarodne zaštite.

Zdravstvena zaštita tražitelja osigurana je u ugovornim zdravstvenim ustanovama koje je odredilo Ministarstvo zdravstva (Zagreb – Dom zdravlja Zagreb – Centar, ambulanta u Dugavama, Kutina – Dom zdravlja Kutina). U Domu zdravlja je određena nadležna ambulanta (obiteljske medicine) za pružanje zdravstvene zaštite s nivoa primarne zdravstvene zaštite za kronične - životno ugrožavajuće bolesti. Specijalističke klinike za ranjive skupine imenuje Ministarstvo zdravstva i lokalni zdravstveni centri.

Suradnja s Ministarstvom zdravstva provodi se i kroz donošenje novog Pravilnika o zdravstvenoj zaštiti tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2019. održana su dva sastanka.

Vezano za područje obrazovanja, dijete tražitelj međunarodne zaštite ostvaruje pravo na osnovno i srednje obrazovanje kao i dijete hrvatski državljanin s ciljem što uspješnije integracije u odgojno – obrazovni sustav. Za djecu tražitelje koja se nalaze u pratnji roditelja upis u školu obavljaju službenici Prihvatilišta, a za djecu bez pratnje posebni skrbnici. Nastoji se u što kraćem periodu po dolasku djecu uključiti u obrazovni sustav pri čemu je ostvarena dobra suradnju s osnovnoškolskim ustanovama u Zagrebu i Kutini te nadležnim državnim i gradskim tijelima.

4.5.5. Suradnja s nevladinim organizacijama

Podrška tražiteljima međunarodne zaštite koji se nalaze u Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite osigurana je i u okviru projekta „Psihosocijalne usluge i podrška tražiteljima međunarodne zaštite“ u okviru AMIF-a koji provodi Hrvatski crveni križ. Ugovor o provođenju projekta potpisan je 14. siječnja 2019. godine, a 30. prosinca 2019. potpisan je amandman ugovora koji je produžio trajanje projekta do 15. veljače 2020. Podrška se pruža i tražiteljima međunarodne zaštite kojima je ograničena sloboda kretanja u prihvatnim centrima za strance.

Hrvatski crveni križ je tijekom 2019. godine putem projekta „Psihosocijalne usluge i podrška tražiteljima međunarodne zaštite“ provodio razne aktivnosti u prihvatilištima (tablica 2.).

Pri prihvatilištima djeluje tim za psihosocijalnu podršku. S većinom korisnika provodi se inicijalna procjena potreba, procjenjuje se fizičko i psihičko stanje korisnika, potreba za medicinskom i drugom vrstom pomoći te psihosocijalnom podrškom. Korisnici koji izraze želju ili imaju

ozbiljnijih psihosocijalnih poteškoća uključeni su u individualni rad sa stručnjacima Hrvatskog crvenog križa (socijalnim radnicima i psiholozima). Tijekom 2019. godine osigurana je psihosocijalna podrška za 861 posebno ranjivog korisnika, a 625 tražitelja je upoznato sa povećanim rizikom potencijalnog trgovanja ljudima i drugih oblika nasilja.

Temeljem projekta, Hrvatski crveni križ asistira i pri pristupu zdravstvenim uslugama te je tako omogućen pristup zdravstvenim uslugama za 297 tražitelja. Osigurani su specijalistički pregledi u ambulantama dječje kirurgije, pedijatrije, ginekologije, poliklinike za dječju i adolescentnu psihijatriju, stomatologiju i mnogim drugim ustanovama. Osim brojnih lijekova, za sve tražitelje u potrebi pribavljene su dioptrijske naočale, ortopedska pomagala, testovi za trudnoću i mnoga druga medicinska pomagala.

Djelatnici Hrvatskog Crvenog križa u prihvatilištima asistirali su i prilikom upisa djece u osnovnoškolski obrazovni program. Hrvatski Crveni križ provodio je aktivnosti pripreme djece za polazak u školu, asistenciju pri upisu, ali i praćenje njihovog školovanja, pomoć u savladavanju školskog gradiva i pisanju zadaća, te je pružao podršku roditeljima i nastavnicima tijekom procesa prilagodbe djece na školu. Tijekom 2019. godine, podrška je pružana za 376 djece. S ciljem brže integracije u hrvatsko društvo, djelatnici Hrvatskog Crvenog križa u prihvatilištima provodili su i tečajeve hrvatskog jezika za odrasle. Radionicu hrvatskog jezika u organizaciji Hrvatskog crvenog križa pohađalo je u 2019. godini 285 tražitelja međunarodne zaštite.

Kako bi se tražitelji upoznali s kulturom i prirodnim znamenitostima Hrvatske, organizirani su izleti, posjeti muzejima i drugim kulturnim ustanovama te odlasci na kulturna i sportska događanja na kojima je sudjelovalo 340 korisnika.

U prihvatilištima djeluje i kreativna radionica, dječja igraonica te su osigurani prostori za sport. Hrvatski Crveni križ je u Prihvatilištu u Zagrebu nastavio s radom radne grupe za psihosocijalnu podršku tražiteljima međunarodne zaštite.

Tablica 2. Pregled aktivnosti Hrvatskog crvenog križa u prihvatilištima za tražitelje azila u Zagrebu i Kutini

Aktivnost	Broj korisnika
Pružena psihosocijalna podrška	861
Osiguran pristup zdravstvenim uslugama	297
Dječja radionica	580
Pomoć djeci u učenju	376
Radionica hrvatskog jezika za odrasle	285
Sportske radionice	976
Kreativna radionica	245

Kulturna i sportska događanja	340
UKUPNO	3960

Izvor: Hrvatski crveni križ

Ujedno je 5. prosinca 2019. godine u okviru AMIF-a raspisan natječaj za provođenje novog trogodišnjeg projekta pružanja psihosocijalne podrške i socijalnih usluga.

U Prihvatilištima u Zagrebu i Kutini djeluju i druge nevladine organizacije temeljem sporazuma s Ministarstvom unutarnjih poslova, sporazuma iz projekata te ostalih aktivnosti, a sve s ciljem unapređenja kvalitete života tražitelja međunarodne zaštite. Nevladine organizacije koje su bile aktivne su: Isusovačka služba za izbjeglice, Hrvatski pravni centar, Udruga "Ruka nade" (CBA), Zemljani - Are You Syrious, Rehabilitacijski centar za stres i traumatu, Volonterski centar Osijek. Kroz navedene sporazume u Prihvatilištima su se tijekom 2019. godine provodile različite aktivnosti: informatička radionica, kreativna radionica, teretana, nogomet, tečaj hrvatskog, tehnička radionica, medicinska asistencija, pravno informiranje, pisanje školskih zadaća, podjela higijene i dr.

Osim toga, u Prihvatilištima u Zagrebu i Kutini u 2019. godini djelovao je i MDM Belgique sukladno projektu „Prevenција bolesti, psihološka podrška, pristup i pomoć u zdravstvenoj skrbi za tražitelje međunarodne zaštite - 4P“, koji je također sufinanciran sredstvima iz AMIF-a. MDM Belgique osigurava inicijalni pregled za tražitelje međunarodne zaštite po njihovom dolasku u Prihvatilišta te organizira naknadne liječničke preglede kod doktora obiteljske medicine ili nakon otpusta iz bolnice. Također osigurava prijevoz i prevoditelje te organizira cijepljenja djece, ginekološki pregled i psihijatrijski pregled za one kojima je potreban te prijevoz i pregled ovisnika u Domu zdravlja.

S obzirom na velik broj udruga koje djeluju u Prihvatilištima, njihovih zaposlenika i volontera službenici Prihvatilišta svakog petka tijekom cijele godine održavali su sastanak s predstavnicima udruga radi lakše koordinacije aktivnosti i razmjena informacija.

Služba za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite je u ime Ministarstva unutarnjih poslova inicirala izradu SOP-ova vezanih uz pravodobni odgovor na seksualno i rodno uvjetovano nasilje u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj. Izrada završne verzije je pri kraju. U cijeli proces su uz Ministarstvo unutarnjih poslova uključene i nevladine udruge - UNHCR, Hrvatski crveni križ i MDM Belgique.

4.6. PROVEDBA ZAJEDNIČKOG EUROPSKOG SUSTAVA AZILA (CEAS)

Postupak azila u Republici Hrvatskoj je upravni postupak propisan Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, broj: 70/15, 127/17).

4.6.1. Pristup informacijama i pružanje pravne pomoći

U prostorijama Prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu od 1. travnja 2019. godine provodi se projekt financiran iz AMIF-a „Pružanje pravnog savjetovanja u postupku odobrenja međunarodne zaštite“ kojim se aktivno doprinosi djelotvornoj zaštiti prava i interesa tražitelja međunarodne zaštite u postupku povodom njihovih zahtjeva. Projekt provodi Hrvatski pravni centar, a tražiteljima se kod podnošenja zahtjeva daje njihov letak s informacijama: tko ima pravo na pravno savjetovanje, što uključuje pravno savjetovanje te od koga i gdje mogu zatražiti pravno savjetovanje. Projekt pravnog savjetovanja dostupan je svim tražiteljima u Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Kutini te u Prihvatnom centru za strance u Ježevu. Provedba projekta traje do 30. ožujka 2020. godine.

Od listopada 2019. godine Centar za kulturne djelatnosti provodi projekt „Video info kutak za tražitelje azila“. Sredstva za projekt osigurana su u sklopu Poziva za projekte usmjerene smanjenju i prevenciji socijalne isključenosti te socijalnom uključivanju i integraciji socijalno osjetljivih skupina za 2018./2019. godinu koje je raspisalo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Cilj projekta je informirati tražitelje azila o pravima i obvezama vezanim uz njihov status te o običajima i kulturom nove zajednice u kojoj žive.

4.6.2. Dublinški postupak

U radu Odjela za dublinski postupak najveći izazov predstavlja postupanje prema Grčkoj. U skladu s Preporukom Komisije od 8. prosinca 2016. godine (EU br. 604/2013), Hrvatska provodi dublinski postupak s Grčkom. Tijekom 2019. godine uvidom u rezultate pretrage na temelju izuzetih otisaka prstiju utvrđeno je 145 predmeta sa Grčkim “hitom” kategorije 1, 60 predmeta sa Grčkim “hitom” kategorije 2, kao i 119 predmeta sa Grčkim “hitom” 1 i 2. Temeljem tih rezultata ukupno je Grčkoj poslano 172 zahtjeva za ponovnim prihvatom i 38 zahtjeva za prihvatom tražitelja međunarodne zaštite. Od ukupnog broja poslanih zahtjeva prema Grčkoj, zaprimljena je samo jedna pozitivna odluka. Nadalje, zbog neefikasnosti i dugotrajnosti postupka u slučaju tražitelja međunarodne zaštite država podrijetla koje se smatraju sigurnim zemljama podrijetla, u postupcima s Grčkom ne šalju se zahtjevi za ponovnim razmatranjem odluke ukoliko se procjeni kako su izgledi za pozitivnu odluku mali.

Detaljniji statistički pokazatelji primjene dublinskog postupka za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine mogu se pronaći u Statističkom dodatku, Prilogu 5., na stranici 89.

4.6.3. Postupak po zahtjevu za međunarodnom zaštitom

Iako je tijekom 2019. godine zabilježen povećan broj tražitelja međunarodne zaštite, sve se odluke donose u zakonom propisanom roku. Prioritetno se rješavaju očito neosnovani zahtjevi, ali i zahtjevi osoba kojima su potrebna posebna postupovna i prihvatna jamstva, odnosno ranjivih skupina tražitelja te tražitelja koji su u detenciji.

Tijekom 2019. godine zabilježen je i velik broj donesenih rješenja o obustavi, čak 47,5%.

Odlukom ministra unutarnjih poslova, o listi sigurnih zemalja podrijetla u postupku odobrenja međunarodne zaštite („Narodne novine“, broj: 45/2016), od 13.05.2016. godine⁹, utvrđena je lista sigurnih zemalja podrijetla. Sigurne zemlje podrijetla navedene su na listi koja se nalazi u Prilogu I. koji je sastavni dio Odluke i smatraju se sigurnim zemljama podrijetla u postupku odobrenja međunarodne zaštite, sukladno odredbama članka 44. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti. Vezano uz navedenu Odluku ministra nije bilo izmjena vezanih uz listu, međutim, tijekom 2019. godine zahtjevi tražitelja međunarodne zaštite koji su iz Turske rješavali su se u redovnom postupku. Također, za osobe koje su državljani sigurnih zemalja podrijetla, a koje su samovoljno napustile Prihvatište za tražitelje međunarodne zaštite i nisu u zakonskom roku prijavile novo boravište, tijekom postupka odobrenja međunarodne zaštite, Ministarstvo donosi rješenje o odbijanju zahtjeva, ako je na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti ocijenjeno da nisu ispunjeni uvjeti za odobrenje međunarodne zaštite (čl. 39. st. 4. i čl. 41. st. 1. toč. 9. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti).

4.7. PODRŠKA DRUGIM ZEMLJAMA ČLANICAMA

Republika Hrvatska surađuje s Europskim potpornim uredom za azil (EASO) s ciljem pružanja odgovarajuće međunarodne zaštite. Suradnja se odvija putem nacionalnih kontaktnih točaka i putem obrazovnih seminara koje organizira EASO. Isto tako, hrvatski stručnjaci pružaju pomoć državama članicama koje se suočavaju s velikim priljevom migranata (Grčka, Italija, Cipar).

Služba za međunarodnu zaštitu je tijekom 2019. godine sudjelovala u EASO operativnom planu kao potpora Grčkoj, Cipru i Italiji u pet misija, s jednom osobom po misiji, ukupno pet osoba. Tri su misije bile u Grčkoj (2.4.2019.-10.5.2019. godine na otoku Samos, 30.4.2019.-07.6.2019. godine na otoku Leros i 19.7.2019. – 30.8.2019. godine u Thessaloniki) te po jedna na Cipru (2.9.2019.-11.10.2019. godine u Kofinou) i u Italiji (30.9.2019.-8.11.2019. godine u Rimu).

Istovremeno su i četiri službenika Službe za prihvat i smještaj tražitelja međunarodne zaštite također sudjelovala u EASO misijama pomoći Grčkoj (2.8.2019.-20.9.2019. i 25.11.2019.-

⁹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_05_45_1166.html

20.12.2019. godine u Thessaloniki) i Cipru (3.6.2019.-12.7.2019. godine u Kofinou, 15.7.-30.8.2019. godine također u Kofinou).

4.8. ZAJEDNIČKI PROGRAMI EU-A ZA PRESELJENJE

Republika Hrvatska je, u sklopu europskog programa preseljenja, održala petu selekcijsku misiju u Istanbulu, Turska, koja je provedena od 18. do 22. veljače 2019. godine.

Tijekom 2019. godine, u Hrvatsku je preseljeno 98 državljana Sirije iz Turske sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o preseljenju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite od 6. listopada 2017. godine¹⁰.

Prva grupa državljana Sirije iz Turske preseljena je 29. i 30. svibnja 2019. godine, a radilo se o deset sirijskih obitelji, odnosno 50 državljana Sirijske Arapske Republike, među kojima je 23 maloljetnika. U Republiku Hrvatsku je 21. kolovoza 2019. godine preseljena i druga grupa izbjeglica kao dio sedme skupine iz Republike Turske, a radilo se o 8 obitelji, odnosno 41 državljaninu Sirijske Arapske Republike, od kojih je 24 maloljetnih osoba. Preostali dio sedme skupine, 2 obitelji, odnosno 7 osoba od kojih je troje maloljetnih, u Republiku Hrvatsku je preseljeno 30. kolovoza 2019. godine.

Dolaskom sedme skupine sirijskih državljana u Republiku Hrvatsku kroz program preseljenja, Republika Hrvatska je preselila sveukupno 250 sirijskih državljana te time ispunila obveze iz Odluka Vlade od 2015. i 2017. godine, kao oblik međunarodne solidarnosti i dijeljenja odgovornosti s trećim zemljama u koje je ili unutar kojih je raseljen velik broj osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita.

Vezano za suradnju u postupku provođenja preseljenja, Minisarstvo unutarnjih poslova je sklopio sporazume s Međunarodnom organizacijom za migracije, Isusovačkom službom za izbjeglice i Međunarodnom komisijom za katoličku migraciju (ICMC) imajući na umu različite aspekte projekta preseljenja i potrebe preseljenih osoba.

Sporazum između Ministarstva unutarnjih poslova i Isusovačke službe za izbjeglice o integraciji preseljenih osoba iz Turske potpisan je u prosincu 2018. godine. Također, Minisarstvo unutarnjih poslova je u siječnju 2019. godine potpisao sporazume s Međunarodnom komisijom za katoličku migraciju (logistička podrška i podrška oko koordinacije tijekom selekcijskih misija, uključujući i koordinacijske aktivnosti u vezi s medicinskim pregledom i kulturnom orijentacijom prije odlaska) i s Međunarodnom organizacijom za migracije (provjere prije ukrcaja, logistički aranžmani za obradu viza, pomoć pri kretanju i putovanju, pomoć pri prijemu u državi članici nakon preseljenja).

¹⁰ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_99_2276.html

Više o djelovanju Međunarodne komisije za katoličku migraciju i Isusovačke službe za izbjeglice po pitanju preseljenja u poglavlju Integracija.

Vlada Republike Hrvatske je u veljači 2019. godine donijela Odluku o preseljenju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite za 2019. godinu¹¹, kojom se Republika Hrvatska obvezuje prihvatiti do 150 državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva po osnovi preseljenja odnosno po osnovi sudjelovanja u drugim oblicima solidarnosti s državama članicama Europske unije.

¹¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_16_323.html

5. DJECA BEZ PRATNJE I OSTALE RANJIVE SKUPINE

5.1. POSTUPANJE PREMA DJECI BEZ PRATNJE I JAČANJE KAPACITETA

Postupanje prema djeci bez pratnje temelji se na načelima Konvencije o pravima djeteta: zaštititi dobrobiti djeteta, zaštititi od svih oblika diskriminacije, pravu na život, sigurnost i razvoj te pravu na sudjelovanje i slobodno izražavanje vlastitog mišljenja.

5.1.1. Međuresorno povjerenstvo za zaštitu djece bez pratnje

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 30. kolovoza 2018. donijela je Zaključak kojim se donosi novi Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje (u daljnjem tekstu: Protokol). Donošenjem novog Protokola prestao se primjenjivati Protokol o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja – stranim državljanima od 18. srpnja 2013.

U veljači 2019. godine Vlada Republike Hrvatske imenovala je Međuresorno povjerenstvo, čijim radom koordinira ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi. Međuresorno povjerenstvo čine predstavnici ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstva nadležnog za obrazovanje, ministarstva nadležnog za zdravstvo, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te međunarodnih organizacija koje se bave zaštitom prava djece odnosno prava izbjeglica (UNICEF, UNHCR, Hrvatski crveni križ). Međuresorno povjerenstvo osnovano je u svrhu unapređenja međuresorne suradnje tijela državne uprave i drugih dionika uključenih u zaštitu djece bez pratnje.

5.1.2. Jačanje kapaciteta

Nastavno na doneseni Protokol, tijekom 2019. godine, održane su četiri međuresorne edukacije o praktičnoj primjeni Protokola s ciljem jačanja ljudskih resursa u području zaštite djece bez pratnje. Edukacije su se održale tijekom studenog i prosinca 2019. godine, konkretnije 5. studenog u Rabcu, 19. studenog u Vodicama, 26. studenog u Jastrebarskom i 4. prosinca u Zagrebu. Edukacijama je prisustvovalo 154 osoba uključujući 71 policijskog službenika za nezakonite migracije i 83 stručna radnika Centara za socijalnu skrb koji postupaju u predmetima djece bez pratnje, kao i stručni radnici ustanova socijalne skrbi koje pružaju uslugu smještaja djeci bez pratnje. Prvi ciklus edukacija odnosio se na postupak identifikacije djece bez pratnje sukladno Protokolu. U edukaciji su sudjelovala i sama djeca bez pratnje koja su iznosila svoja iskustva. Edukacija je također organizirana i kao rad u grupama u kojima su se obrađivali stvarni predmeti. Predavači su bili predstavnici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva

unutarnjih poslova, Ureda pravobraniteljice za djecu, Hrvatskog pravnog centra, Hrvatskog crvenog križa, Centra za nestalu i zlostavljanu djecu i UNHCR-a. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je u rujnu 2019. odredilo dva doma socijalne skrbi kao, tzv. kontakt točke za prihvata djece bez pratnje na području Republike Hrvatske; Centar za pružanje usluga u zajednici Zagreb-Dugave i Centar za pružanje usluga u zajednici Split. Protokolom o postupanju prema djeci bez pratnje propisano je kako je potrebno najkasnije u roku od tri mjeseca od dana smještaja djeteta bez pratnje, provesti multidisciplinarnu procjenu djeteta – timsku procjenu. Rezultat timske procjene je individualni plan u kojem se predlaže odluka o trajnijem rješenju za djecu bez pratnje kao što je spajanje s obitelji, pokretanje postupka međunarodne zaštite, povratak u zemlji podrijetla ili integracije u Republici Hrvatskoj smještajem u adekvatnu ustanovu ili udomiteljsku obitelj

Stručnim radnicima centara za socijalnu skrb kao i stručnim radnicima domova socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja za djecu bez pratnje kontinuirano se pružala podrška i stručna pomoć u unaprijeđenju postupanja u zaštiti djece bez pratnje.

Nadalje, dana 27. veljače 2019. godine na Policijskoj akademiji provedena je edukacija policijskih službenika kriminalističke policije na temu novog Protokola u sklopu Specijalističkog tečaja za maloljetničku delinkvenciju i kriminaliteta na štetu mladih i obitelji.

Od 8. travnja od 15. svibnja 2019. godine održan je EASO-ov trening na temu: intervjuiranje ranjivih osoba koji je prošlo 30 službenika Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite i Službe za međunarodnu zaštitu.

Kao što je već napomenuto u poglavlju Međunarodna zaštita i azil, 9. i 10. srpnja 2019. godine, na Malti je održan EASO train the trainer modul “Interviewing Children” kojeg su pohađale dvije službenice Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite kako bi održale nacionalnu obuku iz istoimenog modula za ostale službenike. Službenici Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite sudjelovali su i na koordinacijskoj radionici MDM-a pod nazivom “Izrada smjernica za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom i ženama izbjeglicama”.

5.2. ZAKON O UDOMITELJSTVU

1. siječnja 2019. godine stupio je na snagu novi Zakon o udomiteljstvu (Narodne novine, broj: 115/18)¹². Navedenim je Zakonom omogućeno smještanje maloljetnika bez pratnje u udomiteljsku obitelj.

Smještaj djeteta bez pratnje u udomiteljsku obitelj novi je institut koji zahtjeva pripremu udomitelja, edukaciju udomitelja kao i osiguranu kontinuiranu podršku i superviziju obzirom da je riječ o specifičnoj korisničkoj skupini djece koja je jedna od najranjivijih skupina djece.

¹² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_12_115_2240.html

Omogućavanjem zakonske regulative za smještaja djece bez pratnje u udomiteljske obitelji Republika Hrvatska postigla je napredak u zaštiti ove ranjive skupine djece.

5.3. SURADNJA

UNHCR i Centar za nestalu i zlostavljanu djecu izrađivali su tijekom 2018. godine letke za djecu bez pratnje smještene u ustanovama socijalne skrbi s relevantnim informacijama. Letke domovi još uvijek imaju na raspolaganju. Hrvatski crveni križ također nudi letke prevedene na jezike koje najčešće koriste djeca bez pratnje.

Hrvatski pravni centar je u partnerstvu s Centrom za pružanje usluga u zajednici Zagreb-Dugave, Domom za odgoj djece i mladeži Rijeka i Odgojnim domom u Ivancu u 2019. godini provodio projekt „Ostvarimo prava djece bez pratnje!“ koji je financiralo Ministarstvo za demografiju, obitelj, socijalnu politiku i mlade, a njegova provedba trajala je od 1. studenog 2018. do 30. listopada 2019. godine. Tijekom provedbe projekta fokus je bio na unaprjeđenju prava djece bez pratnje s naglaskom na pravo na školovanje, zdravstvenu zaštitu i spajanje obitelji, kao prepoznata, najteže ostvariva prava u praksi. Zaključke proizašle iz provedenih aktivnosti moguće je pronaći na linku: <https://www.hpc.hr/2019/10/29/zakljucci-na-temelju-aktivnosti-provedenih-po-projektu-ostvarimo-prava-djece-bez-pratnje/>.

6. INTEGRACIJA

Prema Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, broj: 70/15, 127/17) Ministarstvo unutarnjih poslova je nadležano za izradu plana integracije i nadzor nad istim za osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom te pomoć pri uključivanju u hrvatsko društvo u prve tri godine od datuma stjecanja statusa. No, budući da je zbog potkapacitiranosti osoblja i povećanja broja osoba koje su stekle status u zadnjih nekoliko godina znatno otežano provođenje tih obaveza, Ministarstvo unutarnjih poslova je stoga raspisalo natječaj u listopadu 2019. godine za organizacije civilnog društva koje bi zadovoljile uvjete glede osiguravanja individualiziranog pristupa podrške i potpore osobama pri ostvarivanju prava koje jamči Republika Hrvatska. Naziv projekta je: "Podrška integraciji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u hrvatsko društvo", a opći cilj projekta je doprinijeti gospodarskom, društvenom i kulturnom razvitku društva kroz etničku, nacionalnu i kulturnu raznolikost integriranih osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom. Sredstva će biti osigurana unutar nacionalnog programa AMIF-a, a postupak odabira organizacije je u tijeku (tijekom listopada i studenog 2019. godine proveden je javni natječaj za provedbu projekta).

Nadalje, prema Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske provodi koordinaciju rada svih ministarstva, nevladinih organizacija i drugih tijela koja sudjeluju u postupku uključivanja u društvo azilanta ili stranca pod supsidijarnom zaštitom u okviru Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo i pripadajuće Radne skupine koja izrađuje projekatne nacionalnih strateških dokumenata u ovom području.

6.2. PRUŽANJE INFORMACIJA O INTEGRACIJI I PRAVNA POMOĆ

Početakom 2019. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina objavio je dopunjeno izdanje Vodiča kroz integraciju - Osnovne informacije za integraciju stranaca u hrvatsko društvo. Osnovni podaci o Republici Hrvatskoj, informacije o reguliranju statusa, zapošljavanju i radu, stanovanju, obrazovanju, socijalnoj skrbi i zdravstvenoj zaštiti, uz pregled organizacija civilnog društva i relevantnih državnih i javnih tijela su obuhvaćeni dopunjenim izdanjem. Vodič kroz integraciju izradila je Radna skupina za operativnu provedbu zadaća Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo te je preveden na engleski, francuski, arapski, farsi, urdu i ukrajinski jezik. Publikacija je objavljena u okviru projekta "Podrška integraciji državljanima trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita", koji je sufinanciran iz Nacionalnog programa AMIF-a (slika 3.).

Slika 3. Dopunjeno izdanje Vodiča kroz integraciju

Izvor: <https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/objavljeno-dopunjeno-izdanje-vodica-kroz-integraciju/853>

Hrvatski pravni centar je u suradnji s UNHCR Hrvatska, Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom vanjskih i europskih poslova izradio informacije za osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom o postupku spajanja obitelji u Republici Hrvatskoj, u formi letka. Letak je izrađen na hrvatskom jeziku te je preveden na arapski, farski i engleski jezik kako bi informacije bile dostupne i članovima obitelji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom koje se žele spojiti s tim osobama u Hrvatskoj na jezicima koje razumiju (slika 4.).

SPAJANJE OBITELJI U HRVATSKOJ

Informacije za osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom

Slika 4. Letak o postupku spajanja obitelji u Republici Hrvatskoj

Izvor: <http://www.hpc.hr/2019/12/19/informacije-o-postupku-spajanja-obitelji-za-osobe-s-odobrenom-medunarodnom-zastitom/>

Hrvatski pravni centar jednom mjesečno, u suradnji s Hrvatskim crvenim križem, a uz financijsku potporu UNHCR-a Hrvatska, u Integracijskoj kući Hrvatskog Crvenog križa pruža besplatnu pravnu pomoć osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom. Po potrebi savjetovanja se dodatno

odvijaju i u uredu Hrvatskog pravnog centra. Hrvatski pravni centar i UNHCR su 15. listopada 2019. godine organizirali stručni skup na tu temu nakon kojeg su proizašli određeni zaključci koji bi trebali olakšati ostvarivanje tog prava, a koji su upućeni, osim nadležnim ministarstvima, i svim ostalim zainteresiranim akterima u sustavu.

Djelatnici Hrvatskog crvenog križa u svom svakodnevnom radu pružaju savjetodavne usluge vezano uz prava osoba pod međunarodnom zaštitom. Po potrebi se s osobama odlazilo na teren, najčešće uz prevoditelja zbog jezične barijere. Provodile su se radionice na temu socio-kulturne orijentacije u sklopu koje se korisnici informiraju o životu u Republici Hrvatskoj te se na taj način osnažuju i osamostaljuju. Tijekom 2019. godine izradila se radna bilježnica za korisnike i priručnik za edukatore na temu socio-kulturne orijentacije (na hrvatskom, engleskom, arapskom i farski jeziku) na temelju čega će se i dalje provoditi navedene radionice za osobe pod međunarodnom zaštitom.

Dana 7. svibnja 2019. godine održana je završna konferencija projekta „Podunavska informacijska platforma za ekonomsku integraciju migranata - DRIM“, financiranog iz programa Europske unije INTERREG. Projekt je u Republici Hrvatskoj provela organizacija civilnog društva, a provodio se u suradnji s deset institucija iz osam zemalja dunavske regije. Na konferenciji su predstavljeni ključni rezultati projekta koji opisuju informacijsku platformu „Dunavski kompas“ koja je zamišljena da olakša ekonomsku i socijalnu integraciju migranata u zajednicu, pružajući ključne informacije o svim važnim aspektima života na lako dostupan način. "[Dunavski kompas](#)" je stoga središnje mjesto za sva pitanja integracije koje migranti mogu koristiti, kao i institucije i organizacije koje rade s migrantima. Hrvatska inačica „Dunavskog kompasa“ dostupna je na hrvatskom i engleskom jeziku i na najraširenijim je jezicima među ljudima kojima je odobrena međunarodna zaštita.

6.3. INTEGRACIJA OSOBA S ODOBRENOM MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

6.3.1. Mjere za učenje jezika i školovanje

Za svu djecu i mlade koji su u procesu uključivanja u obrazovni sustav, podrška se pruža u osnovnim i srednjim školama u okviru procesa integracije odobravanjem pripreme i dopunske nastave u skladu s člancima 43., 45. i 46. Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama (Narodne novine, broj: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19).

U skladu s Pravilnikom o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla učenika (Narodne novine, broj: 15/13.), a na temelju podataka koje je škola dostavila o opravdanosti zahtjeva ili rješenja ureda državne uprave nadležnog za obrazovanje, Ministarstvo znanosti i

obrazovanja daje odobrenje za provođenje pripremne i dopunske nastave na hrvatskom jeziku za trajanje 35 ili 70 sati.

U 2019. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrilo je uključenje 43 učenika stranih državljana koji nisu imali ili su imali nedovoljno znanje hrvatskog jezika u pripremnu i dopunsku nastavu hrvatskog jezika. Dvadeset i dvoje učenika sudjelovalo je u pripremnoj nastavi, a dvadeset i jedan učenik u dopunskoj nastavi hrvatskog jezika.

Pripremna i dopunska nastava hrvatskog jezika organizirana je u sedamnaest srednjih škola u Hrvatskoj (u Gradu Zagrebu, Istarskoj, Primorsko-goranskoj, Varaždinskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Karlovačkoj i Osječko-baranjskoj županiji), temeljem odluke o uključanju učenika u pripremno i dopunsku nastavu hrvatskog jezika dostavljenu od srednjih škola.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja pokriva financiranje programa osnovnog obrazovanja za hrvatske građane u dobi od 15 do 65 godina. U 2019. godini, pravo na pristup ovom programu tražiteljima azila, stranim državljanima pod supsidijarnom zaštitom i stranim državljanima pod privremenom zaštitom prvi put je izričito spomenuto u odluci Ministarstva o financiranju provedbe osnovnog obrazovanja i osposobljavanja za jednostavne poslove u zanimanjima za odrasle osobe za 2019. godinu, a kao takva kontinuirano se nastavlja i dalje.

Osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita, a koji se ne uključuju u obrazovni sustav, osigurava se upis na tečaj hrvatskog jezika u okviru Programa učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom radi uključivanja u hrvatsko društvo (Narodne novine, broj: 54/14) u trajanju od 280 sati (70 + 210 sati). U 2019. godini organizirani su tečajevi hrvatskog jezika u Sisku i Karlovcu za osobe koje su u Republiku Hrvatsku stigle u okviru Europskog programa preseljenja (98 osoba), te u Zagreb i Slavonski Brod za osobe koje borave (34 osobe).

U 2019. godini bili su u tijeku programi stručnog osposobljavanja za odrasle osobe kojima je odobrena supsidijarna zaštita ili azil i navedeni programi će se nastaviti u 2020. godini.

Usvajanjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcije za 2020. i 2021. godinu (Narodne novine, broj: 113/18) stvorene su pretpostavke da se od 1. siječnja 2019. iz AMIF-a financiraju sve aktivnosti vezane uz provedbu uključivanja osoba sa statusom azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u Program učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture u ukupnom trajanju od 280 sati; prijevodi i ovjere dokumenata neophodnih za nastavak obrazovanja osoba sa statusom azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom (svjedodžbi i diploma) i nastavak obrazovanja i/ili uključivanje u stručno osposobljavanje osoba sa statusom azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Aktivnosti se provode u sklopu projekta „Integracija azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u hrvatsko društvo, obrazovanje i priprema za uključivanje u tržište rada“ koji je, u cilju ostvarivanja pretpostavki za kvalitetnu integraciju azilanta i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u hrvatsko društvo, pripremila Ministarstvo znanosti i obrazovanja u

suradnji sa Samostalnim sektorom za schengensku koordinaciju i fondove Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova.

Za učenike/djecu/mlade sa statusom azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom čije su obitelji korisnici zajamčene minimalne naknade osigurava se i sufinanciranje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava (atlasa, radnih bilježnica i/ili zbirki zadataka) – sredstva osigurava Vlada Republike Hrvatske posebnom odlukom na proračunskim pozicijama Ministarstva.

Nadalje, Središnji državni ured za Hrvate u suradnji s Croaticumom - Centrom za hrvatski kao drugi i strani jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nudi besplatan internetski tečaj hrvatskoga jezika razine A-1 i A-2 s engleskim sučeljem.

Hrvatski crveni križ je tijekom 2019. godine izradio video materijale za učenje hrvatskog jezika koji je prilagođen osobama pod međunarodnom zaštitom. Za tri osobe pod međunarodnom zaštitom osiguran je dodatni individualni tečaj hrvatskog jezika s ciljem njihovog zapošljavanja. Hrvatski crveni križ raspolaže također određenim brojem educiranih volontera koji su pomagali djeci u svladavanju školskog gradiva. Jednoj maturantici financirana je individualna poduka za pripremu za državnu maturu iz dva predmeta.

6.3.3. Pristup socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti

Što se tiče pristupa socijalnoj zaštiti u 2019. godini, nije bilo zakonodavnih promjena. Pristup socijalnoj zaštiti i pomoći omogućen je u sustavu socijalne skrbi. Prava u sustavu socijalne skrbi pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj: 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19) ima stranac i osoba bez državljanstva sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj. Stranac pod supsidijarnom zaštitom, stranac s utvrđenim statusom žrtve trgovanja ljudima, azilant i član njegove obitelji koji zakonito boravi u Republici Hrvatskoj, ima prava u sustavu socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisom.

Prava u sustavu socijalne skrbi temeljem navedenog Zakona su: zajamčena minimalna naknada, naknada za troškove stanovanja, pravo na troškove ogrjeva, naknada za osobne potrebe korisnika smještaja, jednokratne naknade, naknade u vezi s obrazovanjem, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja, naknada do zaposlenja, naknada za ugroženog kupca energenata, te socijalne usluge (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba, savjetovanje i pomaganje, pomoć u kući, psihosocijalna podrška, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja – integracija, boravak, smještaj, obiteljska medijacija, organizirano stanovanje).

Za rad s osobama pod međunarodnom zaštitom imenovani su koordinatori u svim centrima za socijalnu skrb i podružnicama. Zadaća koordinatora je da osobi pod međunarodnom zaštitom pomogne u ostvarivanju prava iz socijalne skrbi kao i u procesu uključivanja u zajednicu.

Azilanti i osobe pod međunarodnom zaštitom najviše koriste pravo na zajamčenu minimalnu naknadu (pravo na novčani iznos kojim se osigurava zadovoljavanje osnovnih potreba samaca ili kućanstva koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba).

Naime, pravo na zdravstvenu zaštitu državljani trećih zemalja ostvaruju sukladno nacionalnom zakonodavstvu koje je usklađeno s pravnom stečevinom EU.

Iako je isto otežano zbog određenih prepreka (jezičnih barijera, nisu osiguranici u sustavu zdravstvenog osiguranja...) migrantima/osobama s međunarodnom zaštitom osigurana je zdravstvena zaštita bilo da su smješteni u Prihvatnim centrima za strance/Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite ili im se ista pruža u bilo kojoj zdravstvenoj ustanovi u mreži javno zdravstvenog sustava.

U 2019. godini Radna skupina za izradu podzakonskih propisa pripremila je Nacrt Pravilnika o standardima zdravstvene zaštite tražitelja međunarodne zaštite i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Dana 11. srpnja 2019. godine započeo je postupak e-savjetovanja na navedeni Nacrt pravilnika.

6.3.4. Stanovanje

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje od 1. siječnja 2018. godine nadležan je za smještaj osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, broj: 127/17). Nosiocima međunarodne zaštite osigurano je stambeno zbrinjavanje u trajanju od dvije godine od dana kada im je uručena odluka o odobrenju međunarodne zaštite. Tijekom spomenute dvije godine, troškovi smještaja i troškovi režija plaćaju se iz državnog proračuna, s izuzetkom stambenih jedinica u državnom vlasništvu u kojima se pokrivaju samo troškovi režija.

Prema dostupnim podacima, osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita smješteni su u 28 stanova u državnom vlasništvu (tri u Zagrebu, jedan u Požegi, devet u Karlovcu i 15 u Sisku) i 121 privatnom stanu koji se u tu svrhu iznajmljuje na slobodnom tržištu (90% njih je u Zagrebu). Svi se stanovi nalaze u gradovima u kojima nositelji međunarodne zaštite imaju pristup zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, socijalnoj skrbi i svemu ostalom potrebnom za život.¹³

¹³ Podaci Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje od 11. prosinca 2019. godine

6.3.5. Integracija na tržište rada

Korisnici međunarodne zaštite navode se kao jedna od ciljanih skupina za mjere aktivne politike zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koje im pomažu pri uspješnijoj integraciji na hrvatsko tržište rada.

Općenito, nezaposleni korisnici međunarodne zaštite imaju prava i obveze jednake nezaposlenim državljanima. Imaju pristup mjerama aktivne politike zapošljavanja (APZ) i u nekoliko mjera su prepoznate kao ranjive skupine, pa stoga imaju pristup mjerama pod povoljnijim uvjetima u pogledu trajanja nezaposlenosti (unutar mjera "Potpore za zapošljavanje" i "Javni rad").

Mjera aktivne politike zapošljavanja koja je prepoznata kao najkorisnija u smislu sveukupne integracije u društvo, mjera je koja se naziva "Osposobljavanje na radnom mjestu" s ciljem stjecanja javne isprave o osposobljenosti. To je 6-mjesečni program tijekom kojeg osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita uči i kroz nastavu u školi i kroz radno iskustvo pod mentorstvom koje pruža poslodavac (npr. za rad na jednostavnim poslovima u kuhinji, skrb o starijim osobama, graditeljstvo), uz financijsku podršku Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita čine skupinu s vrlo specifičnim potrebama i zahtijevaju drugačiji pristup jer nisu upoznati s nacionalnim pravima i obvezama vezanim za zapošljavanje i rad, često imaju različito shvaćanje točnosti, radnog vremena ili (osobito žene) nikada prije nisu radili. Kako bi se riješio taj problem, 2018. godine svaki regionalni ured imenovao je jednog savjetnika za zapošljavanje koji je zadužen za korisnike međunarodne zaštite. Oni su redovito informirani o novostima u zakonodavstvu, informacijama, brošurama itd. Nakon prvog kontakta s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom daje se i informativni letak, s pravima, obvezama, datumom savjetovanja i kontakt podacima savjetnika prevedenima na arapski, perzijski, somalijski, engleski i francuski jezik.

U 2019. godini za 152 državljana trećih zemalja korištena je neka od mjera aktivne politike zapošljavanja, od čega za 18 osoba pod međunarodnom zaštitom. Na dan 31. prosinca 2019. godine u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje bila su prijavljena ukupno 852 državljana trećih zemalja (od toga 172 osobe pod međunarodnom zaštitom). U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine zabilježeno je 1.448 prijava državljana trećih zemalja u evidenciju nezaposlenih Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, od čega 307 prijava osoba pod međunarodnom zaštitom. U istom razdoblju iz evidencije nezaposlenih Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zbog zapošljavanja je uklonjeno 812 državljana trećih zemalja (od toga 257 osoba pod međunarodnom zaštitom).

U ovom području podršku pružaju i nevladine organizacije. U suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje Hrvatski crveni križ je pomagao pri uključivanju osoba pod međunarodnom zaštitom u program osposobljavanje na radnom mjestu. Hrvatski crveni križ ima mrežu poslodavaca s kojima surađuje te su se po potrebi organizirali sastanci između poslodavaca i osoba pod međunarodnom zaštitom. Organizirale su se radionice na temu životnih vještina na kojima su se između ostalog obrađivale teme pisanje životopisa, priprema za intervju, radna kultura i slično.

Isusovačka služba za izbjeglice je kontinuiranim aktivnostima, tečajevima hrvatskog jezika, susretima osoba s međunaodnom zaštitom i poslodavaca, pružanjem podrške i savjetovanjem u Centru za integraciju izbjeglica SOL (otvoren u svibnju 2019.) i kroz 2019. godinu ulagala kontinuirano trud i napore u proces uključivanja osoba s međunarodnom zaštitom na tržište rada. Devet osoba pod međunarodnom zaštitom uspješno je položilo završni ispit u procesu prekvalifikacije za zanimanje njegovatelja i njegovateljica starijih i nemoćnih osoba. Također, Isusovačka služba za izbjeglice u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Pučkim otvorenim učilištem Zagreb i Sanatorijem za starije i nemoćne gospodina Pave Ćorluke provodi programe prekvalifikacije, dodatnog učenja jezika struke i osposobljavanja za pomoćnog kuhara i njegovatelja/icu. Program je u 2019. uspješno položilo devet osoba pod međunarodnom zaštitom, među kojima su i tri samohrane majke.

U listopadu 2019. održana je početna konferencija na kojoj su Isusovačka služba za izbjeglice i Pučko otvoreno učilište Zagrebu predstavili zajednički projekt „TrAZILica - socijalna inkluzija i jačanje konkurentnosti azilanata na tržištu rada u Republici Hrvatskoj“, financiran iz Europskog socijalnog fonda, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Ovim se projektom pruža podrška, edukacija i integracija u društvo i na tržište rada osobama koje u Republici Hrvatskoj imaju status osoba s međunarodnom zaštitom, čime se istovremeno odgovara i na trenutnu potrebu tržišta za ciljano osposobljenom radnom snagom sukladno deficitarnim zanimanjima. Projekt njeguje uključivost, odražava zajedničku želju Isusovačke službe za izbjeglice i Pučkog otvorenog učilišta za kreiranjem suvremenog, solidarnog, uključivog te ekonomski, demografski i socijalno održivog društva koje, odgovarajući na potrebe i poštujući prava socijalno marginaliziranih skupina te otvarajući put njihovom osamostaljivanju i osposobljavanju, istovremeno nastoji graditi dugoročnu perspektivu napretka hrvatskog društva u cjelini. Programi se odvijaju u Sisku i Zagrebu, dok je sama konferencija poslužila i kao prilika prikaza dobrih praksi, za intenziviranje postojećih i otvaranje novih suradnji s poslodavcima u potrazi za radnom snagom, kao i svim dionicima u procesu integracije.

Rehabilitacijski centar za stres i traumu provodi od listopada 2019. projekt „Vještine za budućnost - poticanje integracije žena i djece pod međunarodnom zaštitom kroz stjecanje digitalnih i STEM kompetencija“. Projekt je financiran iz Poziva Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za projekte usmjerene smanjenju i prevenciji socijalne isključenosti te socijalnom uključivanju i integraciji socijalno osjetljivih skupina za 2018./2019. godinu, odnosno za projekte usmjerene pružanju podrške u integraciji u zajednicu osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom. Cilj je unaprijediti informatičke i komunikacijske vještine te povećati zapošljivost 15 žena s odobrenom međunarodnom zaštitom na području Zagreba i Zagrebačke županije, unaprijediti STEM vještine u području osnovnog programiranja kod najmanje deset djece predškolskog uzrasta s odobrenom međunarodnom zaštitom, senzibilizirati najmanje deset poslodavaca za zapošljavanje žena s odobrenom međunarodnom zaštitom.

6.3.6. Socijalna integracija

Nevladine organizacije aktivne su u poticanju socijalne integracije. Tako je Hrvatski crveni križ organizirao javna događanja na kojima su sudjelovale osobe pod međunarodnom zaštitom, kao što su javne tribine na kojima su se predstavile osobe pod međunarodnom zaštitom i ispričale svoju priču, u suradnji s lokalnom zajednicom organizirane su razne aktivnosti kao što je npr. modna revija radova izrađenih od samih korisnika, izložba u Muzeju prekinutih veza pod nazivom „Što smo ostavili iza sebe“ na kojoj su svojim doprinosom sudjelovale osobe pod međunarodnom zaštitom.

U 2019. godini Isusovačka služba za izbjeglice je nastavila kroz časopis Staze interaktivno i uključivo komunicirati potrebe i prava izbjeglica i svih prisilno raseljenih osoba prema lokalnoj zajednici. Časopis nastaje u suradnji sa osobama u procesu integracije, te je zamišljen kao platforma na kojoj se osobe mogu same izražavati i kreirati sadržaj pod mentorstvom uredništva Isusovačke službe za izbjeglice. Časopis Staze predstavlja se i dijeli kontinuirano svim dionicima u procesu integracije, tražiteljima i osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom, zainteresiranoj javnosti, predstavnicima civilnih udruga na lokalnim razinama, partnerima, volonterima i dr.

U listopadu 2019. godine stručne djelatnice Isusovačke službe za izbjeglice održale su sedmodnevni trening za mlade osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita u Hrvatskoj, zajedno s predstavnicima partnerskih organizacija iz Italije i Grčke, u sklopu Erasmus plus projekta „Stripped of choice, but given a voice!“ čija je namjera osnažiti mlade osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita za aktivno sudjelovanje u društvu, zagovaranje vlastitih prava, međusobno povezivanje i upoznavanje s resursima u lokalnoj zajednici. U tjedan dana trening je okupio dvadeset mladih osoba s međunarodnom zaštitom iz cijele Hrvatske, ponudio im treninge raznih vještina, osnaživanje, edukaciju i terensku nastavu u Zagrebu i Osijeku. Dvadeset mladih između osamnaest i trideset godina, s odobrenom međunarodnom zaštitom u Hrvatskoj, kroz tjedan su dana otvarali prostor za interkulturalni dijalog među mladima. Naučili su i koja su njihova prava, ali i obaveze u zajednici, gdje mogu tražiti podršku i pomoć, kako zagovarati vlastita prava te kako se povezati s mladima iz lokalne zajednice te lokalnim i inozemnim organizacijama civilnog društva. Sve to na hrvatskom, engleskom, arapskom i farski jeziku. Posebna dodatna vrijednost ovog projekta je i dokumentarni film u nastajanju, sniman za vrijeme treninga, gdje su mlade osobe s međunarodnom zaštitom imale priliku pokazati svoje talente, ispričati svoju priču i što ih motivira te u konačnici i evaluirati cijeli trening.

Od listopada 2019. Centar za žene žrtve rata provodi projekt „Program podrške socijalnom uključivanju osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom“ koje je financiran iz Poziva Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za projekte usmjerene smanjenju i prevenciji socijalne isključenosti te socijalnom uključivanju i integraciji socijalno osjetljivih skupina za 2018./2019. godinu. Cilj projekta je smanjenje socijalne isključenosti azilanata u Hrvatskoj kroz poboljšanje kvalitete života, socijalne uključenosti, položaja osoba s odobrenom

međunarodnom zaštitom (psiho-socijalni tretman, pravna pomoć, učenje jezika, briga o djeci – instrukcije i kreativne radionice) i kroz kontinuiranu podršku.

6.4. DODATNE INFORMACIJE O INTEGRACIJI OSOBA PRESELJENIH KROZ PROGRAME EU-A ZA PRESELJENJE

6.4.1. Mjere integracije prije dolaska u Hrvatsku

Osobe iz programa preseljenja (resettlement) koje su pristigle u Hrvatsku tijekom 2019. godine prošle su program trodnevne kulturne orijentacije u Republici Turskoj u travnju 2019. godine, koja je pripremljena u suradnji s međunarodnom organizacijom Međunarodnom komisijom za katoličku migraciju. U tu svrhu, Međunarodna komisija za katoličku migraciju, Ministarstvo unutarnjih poslova i Isusovačka služba za izbjeglice surađivali u izradi Priručnika za trenere za kulturnu orijentaciju o Hrvatskoj (Croatian Cultural Orientation Trainer's Knowledge Manual), kako bi iskusni treneri što kvalitetnije mogli prenijeti sve relevantne informacije o životu u Republici Hrvatskoj. Budući da je praksa pokazala kako prethodno pristigle osobe teže shvaćaju informacije o životu u Hrvatskoj koje su im pružane, bilo je potrebno staviti dodatni naglasak na pripremu izbjeglica na putovanje, oblikovanju realnih očekivanja u pogledu nastavka života u Republici Hrvatskoj te usmjeravanje prema kulturnim normama. Ministarstvo unutarnjih poslova je u okviru projekta „Uspostava mehanizma preseljenja“, tijekom 2019. godine započeo s pripremom snimanja profesionalnog video uratka koji će se koristiti na kulturnim orijentacijama prilikom budućih selekcijskih misija te izrada mobilne aplikacije namijenjene samim osobama koje će biti odabrane u selekcijskim misijama. Cilj izrade video uratka i mobilne aplikacije bit će upoznavanje s programom preseljenja, dolazak u Republiku Hrvatsku te proces integracije i način života u Hrvatskoj.

6.4.2. Mjere integracije po dolasku u Hrvatsku

Kao partner Vlade Republike Hrvatske u projektu “Integracija osoba pod međunarodnom zaštitom preseljenih iz Turske te integracija i zbrinjavanje osoba po osnovi drugih oblika solidarnosti s državama članicama Europske unije”, Isusovačka služba za izbjeglice je u 2019. godini djelovala u Sisku i Karlovcu kao novim sredinama u koje su pristigle osobe iz programa preseljenja. U tom smislu je Isusovačka služba za izbjeglice kroz cijelu godinu održavala redovite sastanke i konzultacije s Gradovima, kao i pojedincima koji su u nadležnim službama, institucijama uključeni u direktni rad s korisnicima. Na ovaj je način Isusovačka služba za izbjeglice predstavila svim relevantnim dionicima na lokalnoj razini Karlovca i Siska program integracije preseljenih osoba te se stavila na raspolaganje za komunikaciju i suradnju koja se po preseljenju osoba odvijala na svakodnevnoj bazi te je uključivala predstavnike gradova, nadležnih službi, škola, vjerskih zajednica, poslodavaca, civilnog društva i volontera.

Hrvatski crveni križ provodio je projekt „ARCI - Aktivnosti Crvenog križa za integraciju preseljenih i premještenih izbjeglica“, transnacionalni projekt financiran iz AMIF-a čiji je nositelj Međunarodna Federacija Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, a koji se provodi u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem, Njemačkim Crvenim križem te Bugarskim Crvenim križem. Cilj projekta je unaprjeđenje i poticanje procesa integracije osoba koje dolaze u Republiku Hrvatsku prema program preseljenja i premještanja.

Osim svakodnevnih aktivnosti vezanih uz pomoć u ostvarivanju prava korisnika, u sklopu navedenog projekta provedene su sljedeće aktivnosti: održane su tri radionice za žene s ciljem njihovog osnaživanja i uključivanja u aktivnosti, provedene su aktivnosti u lokalnoj zajednici kako bi se korisnici upoznali s lokalnom zajednicom, a stanovništvo senzibiliziralo o problematici integracije (turistički obilazak u Zadru, modna revija u Gradskoj knjižnici Dugave i Advent u Zagrebu), izdano je džepno izdanje vodiča o pravima i obvezama korisnika na engleskom, francuskom, arapskom i farski jeziku, izrađen je priručnik za edukatore i radna bilježnica za korisnike na temu socio-kulturna orijentacija (hrvatski, engleski, arapski i farski jezik), napravljen je dizajn te je trenutno u proceduri lektoriranja i pripremi za tiskanje, održane su radionice za korisnike na temu socio-kulturna orijentacija i životne vještine te niz radionica/treninga za djelatnike i volontere Hrvatskog Crvenog križa te pružatelje usluga u lokalnoj zajednici, izradili su se materijali za tečaj hrvatskog jezika koji je prilagođen osobama s međunarodnom zaštitom i njihovoj razini znanja i razumijevanja, izrađena su i distribuirana dva video materijala na temu integracije i uloge Hrvatskog Crvenog križa u postupku integracije, izrađena je radna verzija publikacije na temu primjeri dobre prakse u postupku integracije. Redovno su se održavali koordinacijski sastanci s nadležnim institucijama i nevladinim organizacijama u lokalnoj zajednici s ciljem unapređenja procesa integracije.

U sklopu projekta sklopljen je ugovor s Obrtničkim učilištem u Zagrebu za osposobljavanje deset žena za zanimanje sobarica, no nažalost je ugovor raskinut jer nije bilo zainteresiranih kandidatkinja.

Međunarodna organizacija za migracije (IOM) provodila je projekt COMMIT „Olakšavanje integracije preseljenih izbjeglica u Hrvatskoj, Italiji, Portugalu i Španjolskoj“. Tijekom 2019. godine provedeno je 11 sjednica za senzibiliziranje zajednice domaćina i osoba s međunarodnom zaštitom koje su već preseljene (u gradovima: Zagrebu, Karlovcu, Sisku i Požegi). Senzibiliziranje je primarno bilo usmjereno na obrazovne institucije, roditelje i djecu. Održana su dva glavna sastanka lokalnih dionika u Sisku i Karlovcu, koji su imali za cilj senzibiliziranje i podizanje svijesti svih predstavnika uključenih u proces integracije novoprimljenih osoba s međunarodnom zaštitom. Dodatna vrijednost tih sjednica bila je podizanje pripravnosti gradova (Karlovac i Požega) u koje su prvi put doseljene osobe s međunarodnom zaštitom.

S ciljem promicanja integracije na lokalnoj razini u 2019. godini, četvrti put za redom, provedena je akcija Isusovačke službe za izbjeglice „Božićni ručak s izbjeglicama“, kroz koju je u svom domu više od trideset obitelji koje imaju status osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom za

blagdanskim stolom ugostilo isto toliko domaćih obitelji, samostana i zajednica u Zagrebu, Karlovcu i SiskuProjekt se održao uz podršku UNHCR Hrvatska.

6.5. MJERE PROTIV DISKRIMINACIJE I PODIZANJE SVIJESTI O MIGRACIJAMA

6.5.1. Djelovanje državnih tijela

Početakom 2019. izašla je publikacija: "Izazovi integracije izbjeglica u hrvatsko društvo: stavovi građana i pripremljenost lokalnih zajednica" Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koja je nastala u okviru projekta „Podrška integraciji državljana trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita“ koji je sufinanciran iz AMIF-a (slika 5). Svrha ove publikacije, odnosno provedenog istraživanja u okviru spomenutog projekta je pružiti podršku jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u prepoznavanju izazova i mogućnosti integracije.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u suradnji sa Centrom za mirovne studije i Pravosudnom akademijom organizirao je ciklus od pet poludnevni seminara o odredbama Kaznenog zakona vezano za zločin iz mržnje i govor mržnje za suce, državne odvjetnike, odvjetnike, policiju i predstavnike organizacija civilnog društva, posebno vezano uz zločin iz mržnje prema predstavnicima nacionalnih manjina i zbog spolne orijentacije. Seminari su održani u Splitu (6. veljače 2019. godine), u Osijeku (5. travnja 2019. godine), u Varaždinu (17. svibnja 2019. godine), u Rijeci (7. lipnja 2019. godine) i u Zagrebu (12. lipnja 2019. godine), a na njima je sudjelovalo ukupno 109 polaznika. Tijekom seminara izložen je kaznenopravni i prekršajopravni aspekt zločina iz mržnje i govora mržnje - od trenutka prijave ili saznanja za događaj, preko prepoznavanja elementa mržnje u motivu i pravilne kvalifikacije, pa sve do procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja, s osvrtom na relevantnu praksu i uočene izazove, zatim relevantna praksa Europskog suda za ljudska prava s posebnim osvrtom na diskriminacijske predmete protiv Republike Hrvatske. Aktivnost se u ovom slučaju nije odnosila isključivo na prava osobe kojima je potrebna/odobrena međunarodna zaštita.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u suradnji sa Centrom za mirovne studije prati provedbu primjene Kodeksa postupanja u borbi protiv nezakonitog govora mržnje na internetu (Code of conduct on countering illegal hate speech online) kroz objave na društvenim mrežama (Facebook, Youtube, Twitter, Dailymotion, Instagram, Snapchat, Francuska platforma). Rezultati četvrtog kruga praćenja provedbe Kodeksa ukazuju kako je uočeno da su neke društvene mreže popravile algoritme uklanjanja sadržaja te zaposlile dodatne osobe koje prate sadržaj objavi, dok neke društvene mreže ne uklanjaju nikakav sadržaj.

Slika 5. Izazovi integracije izbjeglica u hrvatsko društvo: stavovi građana i pripremljenost lokalnih zajednica

Izvor: <https://ljudskaprava.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Izazovi%20integracije%20izbjeglica%20u%20hrvatsko%20dru%C5%A1tvo.pdf>

6.5.2. Djelovanje nevladinih organizacija

Hrvatski crveni križ je kroz 2019. godinu provodio edukacije za djelatnike i volontere Hrvatskog crvenog križa i gradskih društava Crvenog križa na temu integracija osoba pod međunarodnom zaštitom. Također su se provodile edukacije na temu postupka integracije za djelatnike koji rade s osobama pod međunarodnom zaštitom u nadležnim institucijama, kao što su vrtići, škole, zdravstvene ustanove. Redovito su komunicirali i organizirali sastanke s važnim dionicima kao što su Grad Zagreb, Hrvatski zavod za zapošljavanje, nadležni centri za socijalnu skrb, obrazovne institucije, nadležna ministarstva, nevladine organizacije i drugi. Ostvarili su dobru suradnju s Knjižnicama Grada Zagreba s kojima provode razne aktivnosti u lokalnoj zajednici (modna revija, izložbe, radionice).

Hrvatski crveni križ redovito obilježava Svjetski dana izbjeglica i Međunarodni dan migranata koji su medijski popraćeni (radio, televizija). Sve svoje aktivnosti objavljuju na web stranici Hrvatskog crvenog križa, Facebooku i Twitteru.

Na zagrebačkim ulicama, na četiri zagrebačka trga (Trg bana Jelačića, Preradovićev trg, Trg Republike Hrvatske i Trg kralja Tomislava) kroz travanj 2019. godine postavljena je fotografska izložba Oni / They sastavljena od pop up instalacija s portretima četvero osoba s međunarodnom zaštitom iz Sirije, Iraka i Irana koji trenutačno žive u Hrvatskoj. Riječ je o izložbi iz popratnog programa Festivala tolerancije, organiziranoj pod pokroviteljstvom UNHCR-a Hrvatska i u suradnji s Isusovačkom službom za izbjeglice.

Povodom Dana Europe i ususret izborima za Europski parlament Isusovačka služba za izbjeglice je, u partnerstvu s Predstavništvom Europske komisije u Hrvatskoj, održala 10. svibnja Druženje mladih na Europskom trgu u Zagrebu, gdje je ispred više od 500 maturanata iz cijele Hrvatske te ostalih sudionika predstavila svoje zagovaračke tendencije i konkretne aktivnosti, s naglaskom na projekt preseljenja i integracije sirijskih državljana iz Turske u Hrvatsku. U sklopu manifestacije, ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice za jugoistočnu Europu, p. Tvrtko Barun, SJ, uz državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, gospodina Žarka Katića, predstavio je suradnju Isusovačke službe za izbjeglice i Ministarstva unutarnjih poslova na programu preseljenja, s naglaskom na integracijskim aktivnostima koje Isusovačka služba za izbjeglice kontinuirano provodi u svom Centru za integraciju izbjeglica SOL u Zagrebu i diljem Hrvatske, dok je koordinatorica volontera i socijalna radnica Isusovačke službe za izbjeglice Mirna Varga održala interkulturalnu radionicu zbližavanja za mlade pod nazivom "Jučer stranci, danas susjedi". Cilj je bio upoznati hrvatske srednjoškolce s njihovim vršnjacima koji su u statusu osoba s međunarodnom zaštitom, osvijestiti ih o važnosti prihvaćanja, podrške, ali i o prednostima međusobne razmjene jezičnih, kulturnih i drugih znanja i vještina te sprječavanja diskriminacije. U samo događanje su kao aktivni sudionici bili uključeni i mladi s odobrenom međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj.

Isusovačka služba za izbjeglice je sudjelovala i u akciji javnog kuhanja koja se održala 10. svibnja na riječkom Korzu. U sklopu projekta "Hrana i zajednica", Isusovačka služba za izbjeglice je s

novim sugrađanima i kuharima iz Sirije i Irana, od hrane koju su donirali trgovački lanci, pripremila 500-tinjak porcija za građane Rijeke. Ovom se akcijom željelo osvijestiti građane o, između ostalog, bogatoj kulinarskoj i kulturnoj tradiciji koju su u Hrvatsku donijele osobe koje su u njoj ostvarile pravo na međunarodnu zaštitu.

U rujnu 2019. godine Isusovačka služba za izbjeglice je predstavila rezultate, zaključke i metodologiju dvogodišnjeg projekta "Sukreiranje metode savjetovanja žena izbjeglica žrtava rodno uvjetovanog nasilja (CCM-GVB)". U ovom projektu, koji se istovremeno provodio u 13 europskih zemalja, u središte je stavljena dobrobit, osnaživanje, savjetovanje i integracija žena izbjeglica. Pritom se ne misli samo na žene kojima je status izbjeglice određen na temelju Konvencije UN-a o izbjeglicama iz 1951. godine, već na sve žene koje su u postupku utvrđivanja izbjegličkog statusa (tj. koje traže azil), koje su dobile međunarodnu zaštitu (supsidijarnu zaštitu ili azil) ili se nalaze u procesu deportacije. Opći cilj ovog projekta je informiranje, potpora i poticanje prijavljivanja žena izbjeglica žrtava rodno uvjetovanog nasilja, pružajući im pristup uslugama podrške. Cilj projekta je poboljšanje pristupa uslugama podrške i kapaciteta stručnjaka u pomoći žrtvama, obučavanjem, međusobnim učenjem i sukreiranjem nove usluge podrške (metode savjetovanja). Provedene aktivnosti obuhvaćale su stvaranje metode savjetovanja za žene izbjeglice, žrtve rodno uvjetovanog nasilja, poticanje izgradnje kapaciteta među savjetnicima, prikupljanje i evaluiranje podataka o potrebama žrtava te uspostavljanje mreže stručnjaka.

Na sam Međunarodni dan ljudskih prava, 10. prosinca 2019. godine, Isusovačka služba za izbjeglice je u Europskom domu u Zagrebu organizirala okrugli stol o temi integracije izbjeglica u hrvatsko društvo. Okrugli stol moderirao je ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice u jugoistočnoj Europi p. Tvrtko Barun, SJ, dok su u diskusiji sudjelovali Giuseppe DiCaro, predstavnik Ureda Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice; Alen Bowman, veleposlanik Kanade u Republici Hrvatskoj, azilantica iz Irana Donya Spanta i p. Jose Ignacio Garcia, SJ, ravnatelj europskog ureda Isusovačke službe za izbjeglice u posebnom posjetu Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Svi su se govornici složili kako je potrebno ulagati dodatne napore u održive i uključive politike u kreiranje kojih je potrebno uključiti i same osobe s međunarodnom zaštitom kao aktivne dionike svake rasprave koja se tiče njihova života i statusa, dajući im tako priliku da sami ukažu na sve potrebe i ponude moguća rješenja. Istaknuta je kao posebno važna i dobra suradnja vladinoga, nevladinog i civilnoga sektora kao i vjerskih zajednica.

6.7. MJERE INTEGRACIJE HRVATSKE DIJASPORE

6.7.1. Mjere integracije u zemljama podrijetla prije odlaska

Kako bi se pripadnicima hrvatske dijaspele pomoglo da dobiju jezičnu izobrazbu prije povratka / integracije u Hrvatsku, Središnji državni ured za Hrvate izvan Hrvatske u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, Filozofskim fakultetom nudio je besplatne online tečajeve hrvatskog jezika A1.HR i A2.HR. Sastoje se od 80 jedinica po 45 minuta. Sučelje, upute i podrška dostupni su na engleskom

i španjolskom jeziku. U studenom 2019. godine bilo je više od 4.500 korisnika razine A1 i 310 razina A2 korisnika. Internetski korisnici u SAD-u, Australiji, Kanadi, Čileu, Argentini i Brazilu bili su među najzastupljenijim korisnicima.

6.7.2. Integracijske mjere u Republici Hrvatskoj

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske financijski i operativno podržava one organizacije u dijaspori i nevladine organizacije u Hrvatskoj, koje dijaspori i povratnicima pomažu u povezivanju s lokalnim hrvatskim zajednicama i vlastima kako bi se svakodnevno olakšalo njihovo integriranje u Hrvatsku. Ured promovira i podržava programe i aktivnosti ovih organizacija s ciljem razvijanja svijesti o doprinosu dijaspore i povratnika. Te su akcije usmjerene na provedbu integracijskih aktivnosti i veće vidljivosti tih programa u javnosti. Ured je financijski podržao projekt pod nazivom "MEETING G2", konferenciju namijenjenu umrežavanju poslovnih ljudi hrvatskog podrijetla iz cijelog svijeta uz sve veća ulaganja u Hrvatsku i izvoz hrvatskih proizvoda. Organizatori konferencije su multidisciplinarna skupina Hrvata iz dijaspore i Hrvatske, čiji je cilj stvaranje i jačanje poslovnih mreža između profesionalaca u dijaspori i u Hrvatskoj.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske razvio je obrazovni program s osobnim iskustvom za mlade odrasle osobe hrvatskog podrijetla u dobi od 18 do 30 godina koji žele upoznati svoju baštinu, istražiti Republiku Hrvatsku, povezati se sa hrvatskim identitetom i upoznati druge mlade odrasle hrvatske ljude. Program se zove *The Domovina Birthright Program* je, a tijekom programa su mladi iz dijaspore imali priliku povezati se s članovima nacionalne i lokalne uprave, istražiti studiranje u Republici Hrvatskoj i hrvatski način života. *The Domovina Birthright Program* kreiran je i uspostavljen kao partnerski program između Udruženja hrvatskih američkih profesionalaca (ACAP) i Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Nova mjera aktivne politike zapošljavanja - osposobljavanje na radnom mjestu hrvatskih povratnika iz iseljeničtva, razvijena je u 2019. godini, a namijenjena je potomcima emigranata, povratnicima i članovima njihovih obitelji. Mjera traje šest mjeseci, a sastoji se od osposobljavanja na radnom mjestu pod nadzorom mentora i (ako je potrebno) nastave vezane uz radno mjesto i/ili poznavanja hrvatskog jezika. Glavna svrha mjere je integracija na tržište rada. U 2019. godini nije još realizirano niti jedno osposobljavanje za ovu ciljnu skupinu.

7. DRŽAVLJANSTVO I BEZDRŽAVLJANSTVO

7.1. STJECANJE DRŽAVLJANSTVA

Hrvatsko državljanstvo, pretpostavke za njegovo stjecanje i prestanak, uređene su Zakonom o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, br. 53/91) koji je stupio na snagu 8. listopada 1991. godine. Izmjene i dopune ovog Zakona objavljene su u Narodnim novinama, br. 28/92, 113/93, 130/11. i 110/15.

U Zakonu o hrvatskom državljanstvu ugrađena su osnovna načela i standardi poznati u europskom zakonodavstvu, kao što su načela: pravnog kontinuiteta državljanstva, sprječavanja apatridnosti, isključivosti hrvatskog državljanstva, ravnopravnosti bračne, izvanbračne i posvojene djece.

Dana 18. listopada 2019. godine u Hrvatskom saboru izglasan je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, broj: 102/19)¹⁴, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020. godine.

U odnosu na stjecanje državljanstva državljana trećih zemalja koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, brisana je obveza udovoljavanja pretpostavci posjedovanja poslovne sposobnosti, dok je pretpostavka poštivanja pravnog poretka Republike Hrvatske nadopunjena obvezom podmirenja dospjelih javnih davanja i nepostojanjem sigurnosnih zapreka za primitak stranca u hrvatsko državljanstvo.

Nadalje, neke od promjena Zakona uključuju: povećanje dobne granica za prijavu u evidencije hrvatskih državljana s dosadašnje 18. na navršenu 21. godinu života, za stjecanje hrvatskog državljanstva podrijetlom djeteta rođenog u inozemstvu, čiji je jedan roditelj u trenutku njegova rođenja hrvatski državljanin. Navedena je izmjena uvrštena kako bi se dala mogućnost osobnog podnošenja prijave upisa u knjigu državljana, ukoliko su roditelji propustili to učiniti do djetetove punoljetnosti.

Uz to, izostavlja se generacijsko ograničenje za stjecanje hrvatskog državljanstva za potomke iseljenika te se oni i njihovi supružnici ujedno oslobađaju obveze poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, hrvatske kulture i društvenog uređenja. Također, precizira se pojam iseljenika, jasnije se propisuje tko se ne smatra iseljenikom s druge strane, predlaže se davanje svečane prisege osobe koja hrvatsko državljanstvo stječe naturalizacijom, te se predlaže pojednostavljenje izvođenja dokaza za pripadnike hrvatskog naroda koji ne raspolažu osobnim dokazima o pripadnosti hrvatskom narodu, a za čije je roditelje nedvojbeno utvrđena takva pripadnost. Nadalje, omogućava se stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem za maloljetnu djecu rođenu u

¹⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_10_102_2050.html

inozemstvu, čiji je jedan od roditelja stekao hrvatsko državljanstvo nakon djetetova rođenja, kao iseljenik ili potomak iseljenika iz Republike Hrvatske ili kao pripadnik hrvatskog naroda.

Naposljetku, novim izmjenama normira se da osoba, koja se kao punoljetna odrekla hrvatskog državljanstva, ne može ponovno steći hrvatsko državljanstvo niti po jednoj zakonskoj osnovi.

7.2. BEZDRŽAVLJANSTVO

Projekt Građanskih Prava Sisak od 2017., kao implementacijski partner UNHCR-a provodi projekt "Prevenција bezdržavljanstva u Hrvatskoj". Tijekom 2019., provodile su se sljedeće aktivnosti:

- pružanje besplatne pravne pomoći osobama bez državljanstva i osobama u riziku od gubitka državljanstva.
- terenske posjete romskim naseljima u okviru pravne pomoći.
- zagovaračke aktivnosti na području cijele Republike Hrvatske u suradnji s Uredom pučke pravobraniteljice.
- osnovali smo Koordinaciju za prevenciju bezdržavljanstva, a članstvo u Koordinaciji čine svi relevantni dionici ove teme od Ministarstva unutarnjih poslova, Ureda pučke pravobraniteljice, profesora s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Centri za socijalnu skrb, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, saborski zastupnik gđin. Veljko Kajtazi itd.
- zagovaračke aktivnosti u okviru Europske mreže za bezdržavljanstvo čiji smo pridražavajući član.
- kontinuirano praćenje e-savjetovanja i davanje komentara na zakone, akcijske planove i strategije.
- suradnja s Veleposlanstvima, Konzularnim odjeljenjima (Srbije, BiH, Italije itd...).

PGP Sisak u okviru spomenutog projekta s UNHCR-om pruža pravnu pomoć osobama bez državljanstva i onima u riziku od gubitka državljanstva.

Od 1. svibnja 2020. godine PGP Sisak provodit će projekt pod nazivom "Pružanje potpore osobama pod međunarodnom zaštitom za njihovo uključivanje u život lokalne zajednice i tržište rada" s ugovornim tijelom Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

8. GRANICE, VIZA I SCHENGEN

8.1 UPRAVLJANJE VANJSKIM GRANICAMA

Republika Hrvatska, s ciljem zaštite vanjskih granica, raspolaže sa 6.500 graničnih policajaca i suvremenom tehničkom opremom koja se kontinuirano razvija. U svrhu nadzora državne granice, granična policija koristi raznu opremu: stacionarne termovizijske uređaje, mobilne termovizijske uređaje, ručne i daljinski upravljane termovizijske uređaje, uređaje za noćni vid, dalekozore, dnevne/noćne nadzorne kamere i sustave, GPS uređaje, osobna vozila, kombije, terenska vozila i motocikle, riječna plovila tipa C i ostalu opremu. U graničnim patrolama policijski se psi koriste za zaštitu i traženje.

Dana 26. rujna 2019. godine Vlada Republike Hrvatske je usvojila novu Strategiju integriranog upravljanja granicom i Akcijski plan za provedbu Strategije (Zaključak Vlade, Klasa: 022-03/19-07/342, Urbroj: 50301-29/23-19-3 od 26. rujna 2019. godine).

Svrha donošenja nove Strategije integriranog upravljanja granicom na nacionalnoj razini je:

- uvođenje novog europskog koncepta integriranog upravljanja granicom kako bi se još jače konsolidirali svi sudionici na nacionalnom i europskom planu, s naglaskom na učinkovit nadzor vanjskih granica,
- pozicioniranje strateške uloge integriranog upravljanja granicom na nacionalnoj i europskoj razini,
- usklađivanje političkih i operativnih očekivanja u efikasnom integriranom pristupu upravljanju granicom,
- uspostava vizije i misije integriranog upravljanja granicom,
- postavljanje strateških ciljeva upravljanja granicom.

Akcijski plan donosi se u skladu s nacionalnim propisima, bazira se na modelu suradnje i provedbe kroz vertikalnu i horizontalnu komponentu i model kontrole četiri stupa. Daje rokove i određuje odgovorna tijela za provedbu pojedinih mjera.

Međuresorna radna skupina za integrirano upravljanje granicom prati provedbu mjera utvrđenih u okviru međuagencijske suradnje.

Strategiju i Akcijski plan zajednički provode predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, Uprava za granicu (nositelji aktivnosti i vodi rad Međuresorne radne skupine) i predstavnici Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede (sada su tijela fitosanitarne, veterinarske i granične sanitarne inspekcije u Državnom inspektoratu), Ministarstva zdravstva, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva turizma i Agencija za zaštitu osobnih podataka.

8.1.1. Opremanje u svrhu nadzora vanjskih granica

U 2019. godini uspostavljeni su sustavi nadzora na zelenoj granici te su instalirane stacionarne kamere na 20 lokacija i to: 12 na granici s Republikom Srbijom, šest na granici s Bosnom i Hercegovinom i dvije na granici s Crnom Gorom. Lokacije na granici sa Srbijom su: Željeznički kolodvor Tovarnik, Stup Tele2 Tovarnik, Sitnatovo - Strošinci, Sotin - Dunav, Silos Vupik-Vukovar, Stup Anić-Bajakovo, Stup Njemci - Amarilis, Stup - Radoš, Stup Šarengrad - Dunav, Stup VIP Principovac - Ilok, Bapska - Telek, Stup Borovo – Dunav. Lokacije s Bosnom i Hercegovinom su: granični prijelaz Vinjani Donji, željeznički most Volinja, VIP Dvor, Bojna, Brdo Buhača, Brdo Čelopek. Lokacije s Crnom Gorom su: Kaštid i Vitaljina.

Kroz završene projekte u 2019. godini nabavljena su vozila i razna oprema. 60 prijenosnih računala nabavljeno je kroz projekt „Nabava prijenosnih računala za potrebe učinkovitijeg nadzora vanjske granice EU“, 49 pasa i vozila za prijevoz pasa nabavljeno je kroz projekt "Nabava pasa i vozila za prijevoz pasa", 50 kamera za prijelazna mjesta nabavljeno je kroz projekt "Nabava kamera za potrebe nadzora prijelaznih mjesta na vanjskoj granici". Nabavljeno je 200 dalekozora kroz projekt "Dalekozori za potrebe nadzora vanjske granice" te 400 dan/noć kamera kroz projekt "Uspostava perimetarske zaštite na vanjskoj granici EU". Sve oprema poslana je u uporabu na teren (u deset policijskih uprava na vanjskoj granici i Mobilnoj jedinici za provedbu nadzora državne granice).

U cilju jačanja kontrole granica 2019. godine izgrađena su dva nova granična prijelaza: Gornji Brgat i Vitaljina. Na pet graničnih prijelaza uspostavljen je sustav tehničke zaštite: Slavonski Brod, Vinjani Gornji, Podprolog, Slivno i Pašin Potok. Nabavljeno je 12 uređaja za mjerenje gustoće materijala i 179 računala, 172 čitača putnih isprava i 46 kamera za čitanje registarskih oznaka radi završetka infrastrukture za korištenje NBMIS-a.

8.1.2. Jačanje kapaciteta za graničnu policiju

8.1.2.1. Nacionalne obuke

Tijekom 2019. godine održane su brojne obuke za graničnu policiju. Tako su održana četiri programa temeljne obuke granične policije, koju je uspješno završilo 120 policijskih službenika (u Kuparima – 52 policijska službenika, na Policijskoj akademiji – 43 policijska službenika i Spačvi – 25 policijskih službenika). Provedba temeljne obuke sufinancirana je sredstvima iz Fonda za unutarnju sigurnost.

Proveden je značajan broj dopunskih stručnih usavršavanja za multiplikatore. Tako je od 1. do 5. travnja 2019. godine i od 27. do 31. svibnja 2019. godine održana obuka 21 novih multiplikatora iz područja temeljnih prava. Od 13. do 17. svibnja 2019. godine provedena je obuka 12 novih multiplikatora iz područja EU i SCH pravo. Od 20. do 24. svibnja 2019. godine provedena je obuka deset novih multiplikatora iz područja Suzbijanje trgovanja ljudima.

U rujnu 2019. godine provedena je obuka 26 novih multiplikatora iz područja Zaštita državne granice. Od 28. do 30. listopada 2019. godine održan je drugi seminar za predavače multiplikatore iz područja zaštite državne granice kojeg je završilo ukupno 23 policijskih službenika. Od 26. do 28. studenoga 2019. godine na Policijskoj akademiji održan je treći seminar za predavače multiplikatore iz područja zaštite državne granice kojeg je završilo ukupno 15 policijskih službenika.

Od 9. do 18. listopada 2019. godine na Policijskoj akademiji održan je jedan program obuke novih multiplikatora iz područja krivotvorenja isprava kojeg je uspješno završilo 15 policijskih službenika.

Veliki broj obuka proveden je od strane multiplikatora na lokalnoj razini kojima je obuhvaćeno 1.639 policijskih službenika koji su po određenim modulima prošli dodatnu obuku (tablica 3.), a u cilju daljnjeg jačanja ljudskih resursa u području granica i Schengena:

Tablica 3.

Vrsta edukacije	Broj sudionika (policijski službenici)
EU I SCHENGENSKO PRAVO	338
SPREČAVANJE ZLOUPORABE DOKUMENATA	43
OTKRIVANJE UKRADENIH VOZILA	25
DRUGA LINIJA GRANIČNE KONTROLE	105
TEMELJNA PRAVA	448
FUNKCIONALNOST NBMIS-A (NACIONALNI INFORMACIJSKI SUSTAV ZA UPRAVLJANJE GRANICOM)	133
SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA	201
ANALIZA RIZIKA	247
IZDAVANJE VIZA NA GP	99

Izvor: HR EMN NCP

Nadalje, na zajedničkoj edukaciji carinskih i policijskih službenika u sklopu projekta CELBET 2 (Customs Eastern and South-Eastern Land Border Expert Team), na temu pregleda i pretrage osoba i prijevoznih sredstava, na graničnom prijelazu Bajakovo i Stara Gradiška, od 16. do 20. rujna 2019. godine sudjelovalo je osam policijskih službenika polaznika obuke i dva policijska službenika u svojstvu predavača.

Od 9. do 11. listopada 2019. godine u Carinskom centru za izobrazbu, na temu pregleda i pretrage osoba i prijevoznih sredstava, održana je dodatna zajednička obuka carinskih i policijskih službenika u sklopu projekta CELBET 2. Na obuci je sudjelovalo osam policijskih službenika polaznika obuke i dva policijska službenika u svojstvu predavača.

Temeljem projekata Uprave za granicu, uz sufinanciranje kroz Fond za unutarnju sigurnost provedene su i druge obuke. U vremenu od 7. do 18. listopada 2019. godine provedena je obuka sigurne terenske vožnje za 101 policijskog službenika granične policije. U razdoblju studeni-prosinac 2019. godine 200 policijskih službenika pohađalo je tečaj engleskog jezika A2 stupanj.

8.1.2.2. Suradnja s drugim državama i Frontex-om

U suradnji sa Saveznom Republikom Njemačkom od 12. do 14. studenoga 2019. godine, u Smještajno obučnom centru granične policije u Spačvi, održana je obuka iz područja zlouporabe isprava. Obuku su održala dva stručnjaka policije Savezne Republike Njemačke, a na obuci je sudjelovalo 16 policijskih službenika granične policije. Od 2. do 5. prosinca 2019. također je u prostorijama Smještajno – obučnog centra granične policije u Spačvi održan seminar iz područja krijumčarenja vozila, u sklopu stručnog usavršavanja policijskih službenika granične policije, na koji je upućeno ukupno 15 policijskih službenika iz 11 policijskih uprava. Predavanje su održala dva policijska službenika iz Savezne Republike Njemačke i nacionalni multiplikator za suzbijanje krijumčarenja vozila.

U suradnji s Republikom Slovenijom, od 20. do 22. studenoga 2019. godine, u Gotenici, Republika Slovenija, proveden je napredni seminar za suzbijanje krivotvorenih isprava na kojem su sudjelovala dva policijska službenika granične policije, a od 6. do 8. studenoga 2019. godine, u Gotenici je proveden napredni seminar za otkrivanje ukradenih vozila na kojem su sudjelovala dva policijska službenika granične policije.

Tijekom 2019. godine, i u sklopu američkog EXBS (Export Control and Related Border Security) programa, provedena je EXBS obuka iz područja suzbijanja krijumčarenja vozila na kojoj su sudjelovala dva policijska službenika (u ožujku 2019.), zatim EXBS obuka o ukradenim plovilima na kojoj su sudjelovala također dva policijska službenika (u svibnju 2019.) i EXBS obuka o identifikaciji i provjeri dokumenata na kojoj su sudjelovala tri policijska službenika polaznika i dva policijska službenika kao predavači (u listopadu 2019. godine).

Policijski službenici granične policije u 2019. godini sudjelovali su također i na 52 profilne obuke / radionice / sastanka u organizaciji Jedinice za obuku Frontex-a. Na obuke / radionice / sastanke upućeno je ukupno 70 policijskih službenike granične policije (više u tablici u Statističkom dodatku, Prilog 6., na stranici 91.)

8.1.3. Sudjelovanje u zajedničkim operacijama Frontex-a

Tijekom 2019. Republika Hrvatska je aktivno sudjelovala u zajedničkim operacijama Frontex-a.

U Hrvatskoj su provedene zajedničke operacije Focal Points i FOA Western Balkans. Zajedničke operacije Focal Points su provedene u sljedećim postajama granične policije: Bajakovo, Tovarnik, Stara Gradiška, Nova Sela i Karasovići. Također, zajednička operacija Focal Points Sea je provedena u Dubrovniku. Zajednička operacija FOA Western Balkan provedena je u policijskim postajama Bajakovo, Tovarnik i Karasovići.

Republika Hrvatska je također sudjelovala u zajedničkim Frontex-ovim operacijama: Focal Points, Coordination Points, Poseidon Sea, FOA South Eastern i ostalima koje su provedene u drugim zemljama EU-a i trećim zemljama, osobito u Grčkoj i Albaniji.

8.1.4. Suradnja s trećim zemljama

Na području upravljanja granicama Hrvatska je tijekom 2019. godine također surađivala s trećim zemljama.

Temeljem Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o suradnji u nadzoru državne granice (od 29. ožujka 2007.) tijekom 2019. godine održano je 1.132 ophodnji, od čega je 568 bilo na teritoriju Hrvatske, a 564 na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Temeljem Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Srbije o policijskoj suradnji (od 25. svibnja 2009.) usuglašen je Program obuke policijskih službenika za provedbu mješovitih ophodnji sukladno Programu obuke, koji je obuhvatio sedam nastavnih sati teoretske nastave (prvi dan) i pokaznu vježbu – šest sati (drugi dan). Pokazna vježba je obuhvatila primjenu ovlasti gostujućih policijskih službenika u provedbi mješovitih ophodnji.

Budući da su obavljene sve pripremne radnje propisane bilateralnim sporazumima o prekograničnoj policijskoj suradnji s Republikom Srbijom, potrebno je još na razini ministarstava dogovoriti vrijeme uspostave provedbe mješovitih ophodnji. Dana 3. lipnja 2019. godine predstavnici Uprave za granicu i predstavnici policije Republike Srbije održali su radni sastanak vezano za provedbu mješovitih ophodnji s Republikom Srbijom u PU vukovarsko - srijemskoj, PGP Bajakovo.

8.4. PITANJE SCHENGENA

U listopadu 2019. godine Europska komisija je objavila Komunikaciju Europskom parlamentu i Vijeću o provjeri potpune primjene schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, navodeći da Republika Hrvatska ispunjava sve tehničke kriterije.

9. NEZAKONITE MIGRACIJE I KRIJUMČARENJE MIGRANATA

Područje nezakonitih migracija regulirano je Zakonom o strancima s nekoliko pravilnika, Protokolom o postupanju prema djeci bez pratnje, standardnim operativnim postupcima koji se odnose na tražitelje međunarodne zaštite i sporazumima o readmisiji.

Tijekom 2019. godine izrađeni su novi standardni operativni postupci u vezi s postupanjem prema tražiteljima međunarodne zaštite, a opisani su u poglavlju 4.4. Pristup međunarodnoj zaštiti.

9.1. STATISTIKA

U 2019. godini broj nezakonitih prelazaka državne granice je povećan za 147,1 % u odnosu na 2018. godinu iznoseći tako 20.278 nezakonitih prelazaka državne granice (tablica 4.). Najveći broj državljana trećih zemalja prihvaćen je od strane policije drugih država. Prvih pet zemalja porijekla državljana trećih zemalja su Pakistan, Afganistan, Turska, Irak i Sirija. Najveći porast zabilježen je među građanima Iraka.

Tablica 4.

Nacionalnost	Broj nezakonitih prelazaka državne granice			Mjesto zatjecanja			
	2018.	2019.	+ - %	granični prijelaz	u blizini granice	u dubini teritorija	prihvaćeni od strane policije drugih država
Afganistan	1669	3776	126,2	1663	337	382	1394
Albanija	428	463	8,2	29	64	277	93
Alžir	285	1223	329,1	18	82	168	955
Bangladeš	255	1129	342,7	34	90	35	970
Bosna i Hercegovina	92	90	-2,2	23	24	37	6
Indija	161	389	141,6	9	52	34	294
Irak	356	1730	386,0	28	512	611	579

Iran	900	894	-0,7	41	139	294	420
Kosovo	501	662	32,1	96	86	349	131
Maroko	132	829	528,0	30	68	54	677
Pakistan	1186	4060	242,3	71	356	95	3538
Sirija	416	1258	202,4	30	198	313	717
Srbija	79	85	7,6	10	23	39	13
Tunis	83	241	190,4	18	48	54	121
Turska	942	1874	98,9	157	140	1145	432
Ostali	722	1575	118,1	130	259	399	787
Ukupno	8207	20278	147,1	2387	2478	4286	11127

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova,

https://mup.gov.hr/UserDocsImages/statistika/Statisticki_pregled_2019_WEB.pdf

Tijekom 2019. godine zabilježeno je ukupno 946 kaznenih djela iz čl. 326. Kaznenog zakona „Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici EU ili potpisnici Schengenskog sporazuma” za što je prijavljeno 983 osumnjičenih osoba. Tijekom 2018. godine zabilježeno je 619 kaznenih djela i 620 osoba. Broj kaznenih djela je 2019. godini u odnosu na 2018. godinu porastao za 53%. U 2017. godini bilo je 365 kaznenih djela kada je prijavljeno 321 osoba.

9.2. SPRJEČAVANJE NEZAKONITIH MIGRACIJA I KRIJUMČARENJA MIGRANATA

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova svakodnevno provode mjere i radnje usmjerene na prevenciju, otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela i drugih kažnjivih ponašanja vezanih uz krijumčarenje ljudi i nezakonitih ulazaka migranata, kao i identifikaciju nositelja kriminalnih aktivnosti novih pojava oblika ove vrste kriminaliteta, kao i aktivnosti te područja djelovanja organiziranih kriminalnih skupina, posebice na dijelovima Republike Hrvatske koji su procijenjeni posebno ugroženim ovom vrstom kažnjivih ponašanja.

Pojačane aktivnosti, vezane za suzbijanje nezakonitih migracija i kriminaliteta povezanog s krijumčarenjem ljudi, kontinuirano se provode u okviru operativnih akcija kodnih naziva OA

„ISTOK“, OA „KORIDOR II“, OA „KORIDOR-ZAPAD“ i OA „KORIDOR SJEVER“ i OA „KORIDOR JUG“.

Rad u okviru "EU Ciklusa politika" (EU Policy Cycle) važan je doprinos u borbi protiv organiziranih kriminalnih grupa koje pospješuju nezakonite migracije u okviru kojeg značajnu ulogu ima Europol koji pruža potporu u odnosu na razmjenu i analizu informacija te operativnu koordinaciju.

Što se tiče suradnje s trećim zemljama u suzbijanju nezakonitih migracija i krijumčarenja migranata, poboljšane su bilateralne i multilateralne aktivnosti te naponi za borbu protiv krijumčarenja ljudi na zapadno-balkanskoj ruti korištenjem "Zajedničkog operativnog ureda" (JOO – Joint Operational Office). Zajednički operativni ured je na inicijativu Austrije 2016. uspostavljen u Beču. Na temelju postojećih sporazuma, kao što su Prüm ili PCC SEE, dužnosnici u JOO provode istrage s jedne zajedničke lokacije.

9.3. PROJEKTI

Kao što je već navedeno u poglavlju "Međunarodna zaštita i azil" u 2019. godini se provodio projekt: "Praćenje postupanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u području nezakonitih migracija i azila". Tom prilikom obavljeno je 20 promatranja postupanja prema nezakonitim migrantima. Promatranje su obavljali pravnici Hrvatskog pravnog centra i djelatnici UNHCR-a.

10. AKTIVNOSTI PROTIV TRGOVANJA LJUDIMA

10.1. NACIONALNI STRATEŠKI OKVIR

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2018. do 2021. godine pokriva sva područja aktualnih nacionalnih dokumenata koji se bave pitanjem borbe protiv trgovanja ljudima, a predložene mjere i aktivnosti uključuju radno iskustvo svih nadležnih tijela državne uprave, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija. Posebna pozornost posvećena je daljnjem jačanju suradnje između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova u kaznenim postupcima u slučajevima trgovanja ljudima.

Nekoliko usvojenih mjera cilja k jačanju sprječavanja i identifikacije državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovanja ljudima, uključujući: razvoj pokazatelja, smjernica i alata za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima među migrantima i tražiteljima azila; i provođenje obuka i informativnih radionica o trgovanju ljudima za osoblje i volontere koji rade u prihvatnim centrima za tražitelje azila i za tražitelje azila.

Područje suzbijanja trgovanja ljudima dalje je uređeno protokolima. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske kao nositelj mjere 2. Donošenje Izmjena i dopuna Protokola o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima, područje Normativni okvir iz Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2018. do 2021., u okviru redovnog djelokruga rada, zajedno sa sunositeljima te mjere, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Mrežom PETRA i Centrom za žene žrtve rata – ROSA, kao organizacijama civilnog društva, izradio je novi Protokol o integraciji/ reintegraciji žrtava trgovanja ljudima, koji je stupio na snagu 1. travnja 2019. Taj Protokol zajedno s Protokolom za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima, Protokolom o postupanju pri dobrovoljnom i sigurnom povratku žrtava trgovanja ljudima i Standardnim operativnim procedurama ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi i ministarstva nadležnog za ostvarivanje prava iz sustava zdravstvene zaštite (koji su doneseni u godinama koje prethode 2019.) uređuje sveobuhvatno postupanje prema žrtvama trgovanja ljudima.

Svrha novog Protokola je određivanje načina postupanja i nositelja obveza prilikom integracije / reintegracije žrtava trgovanja ljudima u društvo. Tim Protokolom primijenit će se rodno osviještena strategija i voditi računa o interesima djeteta. Taj Protokol uzima u obzir specifične zdravstvene i druge potrebe i rizike žrtava trgovanja ljudima s obzirom na spol, dob, invaliditet žrtve, trudnoću, majčinstvo i očinstvo žrtve, spolnu orijentaciju i rodni identitet žrtve. Odredbe protokola ne odnose se posebice na osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita, već na sve žrtve trgovanja ljudima, bez obzira na njihov status ili porijeklo.

Sukladno Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima, žrtva trgovanja ljudima može koristiti Program pomoći zaštite žrtava trgovanja ljudima (Program). U 2019. godini identificirane su tri žrtve trgovanja ljudima, a jedna žrtva trgovanja ljudima državljanstva treće zemlje koristila je prava iz Programa koja su ostvarena suradnjom svih organizacija civilnog društva i državnih institucija uključenih u Program.

10.2. POBOLJŠANJE IDENTIFIKACIJE I PRUŽANJA INFORMACIJA DRŽAVLJANIMA TREĆIH ZEMALJA ŽRTVAMA TRGOVANJA LJUDIMA

10.2.1. Edukacije

10.2.1.1. Nacionalne obuke

Policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta PNUSKOK-a (Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta), su dana 27. i 28. veljače 2019. godine sudjelovali na dvodnevnoj specijaliziranoj obuci za članice/ove mobilnih timova za suzbijanje trgovanja ljudima, koja se održala u Opatiji u organizaciji Vlade Republike Hrvatske, Ureda za ljudska za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog Crvenog križa.

Policijska akademija u suradnji s Pravosudnom akademijom, sukladno Nacionalnom planu za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2018. - 2021., na temelju Plana policijskog obrazovanja za 2019. godinu organizirala je dana 11. i 12. ožujka te 13. i 14. ožujka 2019. godine dva dvodnevna seminar za pravosudne dužnosnike i policijske službenike na temu suzbijanja trgovanja ljudima, koji su se održali na Policijskoj akademiji. Program seminara obuhvaćao je teorijski i praktični dio o odgoju djece putem interneta, zakonodavnom okviru, pokazateljima i identifikaciji žrtava, podršci žrtvama te pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima.

Na istim seminarima su sudjelovali policijski službenici koji rade po liniji rada organiziranog kriminaliteta, kao i pomoćnici načelnika za kriminalističku policiju policijskih postaja te načelnici Sektora / voditelji Službi kriminalističke policije svih PU koji su potom izvršili edukaciju ostalih policijskih službenika svojih ustrojstvenih jedinica po problematici suzbijanje trgovanja ljudima. Od ožujka do lipnja 2019. više od 1.500 policajaca educirano je o temi trgovine ljudima.

U vremenskom razdoblju od 20. do 24. svibnja 2019. godine, u hotelu Admiral u Zagrebu, policijski službenik SSKOK-a Zagreb (Služba za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta) je u svojstvu predavača prisustvovao na dodatnoj obuci novih multiplikatora - policijskih službenika granične policije, po modulu „Suzbijanje trgovanja ljudima“ koja se provela temeljem odobrenja financijske pomoći Europske unije Republici Hrvatskoj pod nazivom „EMAS“- Hitna pomoć - projekt „Jačanje aktivnosti granične kontrole na hrvatskom dijelu vanjske granice zbog povećanog migracijskog pritiska“.

U srpnju 2019. Hrvatski crveni križ je organizirao edukaciju za djelatnike granične policije na temu identifikacije žrtava trgovanja ljudima među migrantskom populacijom.

10.2.1.2. Suradnja između država (članica)

Policijski službenici sudjelovali su na više različitih tečaja / seminara /konferenciji vezanih uz područje aktivnosti protiv trgovanja ljudima, a koji su se održali u drugim državama članicama. Tako su policijski službenici kriminalističke policije su u vremenskom razdoblju od 18. do 22. veljače 2019. sudjelovali na ILEA (International Law Enforcement Academy) tečaju na temu „Trgovanje ljudima“, koji se održao u Budimpešti, Mađarska.

U razdoblju od od 20. do 24. svibnja 2019. u Louresu, Portugalu, policijski službenici su sudjelovali na CEPOL seminaru 6/2019. na temu „Trgovanje djecom“. Od 20. do 24. svibnja 2019. u Szczytnou, Poljskoj, policijski službenici su sudjelovali na CEPOL tečaj 5/2019. na temu „Trgovanje ljudima – multidisciplinarni pristup“. U razdoblju od 17. do 20. rujna 2019. u Stockholmu, Švedskoj, policijski službenici sudjelovali su na CEPOL seminaru 7/2019. na temu „Trgovanje ljudima – radna eksploatacija“.

Dana 17. do 18. listopada 2019. u Lisabonu, Portugal, policijski službenici sudjelovali su na konferencija na temu suzbijanja trgovanja djecom, državljana država ne članica EU.

U razdoblju od 5. do 8. studenog 2019. u Heraklionu, Kreti, Grčkoj, policijski službenici sudjelovali su na CEPOL tečaj 8/2019. na temu „Trgovanje ljudima – zaštita žrtava“, a od 25. do 29. studenog 2019. u Lyonu, Francuskoj, policijski službenici sudjelovali su na CEPOL tečaju 73-19, na temu rukovođenja zajedničkim istražnim timovima (“Joint investigation leadership”).

10.2.1.3. Suradnja s trećim zemljama

U području aktivnosti protiv trgovanja ljudima, aktivno se surađivalo i s trećim zemljama.

U vremenskom razdoblju od 13. do 17. svibnja 2019. godine, u službenim prostorijama Policijske akademije u suradnji s Veleposlanstvom SAD-a u Republici Hrvatskoj, u okviru programa partnerstvo za obrazovanje koje se provodi od 2013. godine, održao se 1. modul „Partnership for education“ - složena kriminalistička istraživanja, a u vremenskom razdoblju od 27. do 31. svibnja 2019. godine 2. modul „Partnership for education“ – kriminalistička istraživanja trgovanja i krijumčarenja ljudima koji su bili namijenjeni regionalnim policijama i Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Na modulima su prikazani konkretni slučajevi trgovanja i krijumčarenja ljudima, a sudjelovali su policijski službenici PNUSKOK-a (Službe organiziranog kriminaliteta i SSKOK-a Zagreb).

Što se tiče susjednih zemalja, dana 28. i 29. svibnja 2019. u Beogradu su policijski službenici sudjelovali na Regionalnom europskom sastanku INTERPOL-ove grupe stručnjaka za borbu protiv trgovanja ljudima (HTEG-Interpol Human Trafficking Expert Group). U razdoblju od 17. do 21. lipnja 2019. u Podgorici su policijski službenici sudjelovali na tečaju CEPOL-ovog Projekta Western Balkans financijske istrage na temu „Financijske istrage povezane s trgovanjem i krijumčarenjem ljudima“, a 30. listopada 2019. u Sarajevu, u organizaciji Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Ministarstva unutarnjih poslova Francuske i UNODC-a, policijski službenici sudjelovali su na regionalnom seminaru na temu „Jačanje prekogranične suradnje u istrazi i kaznenom progonu krijumčarenja migranata i trgovine ljudima na jugoistoku Europe“.

10.2.2. Provedba zajedničkih akcijskih dana

Policijski službenici policijskih uprava provodili su preventivno-represivne aktivnosti kroz usklađene zajedničke operativne akcije. Tako su u sklopu EU Policy Cycle-a i EMPACT prioriteta „Trgovanje ljudima“, u organizaciji i u suradnji s Europol-om te u koordinaciji s Ravnateljstvom policije Ministarstva unutarnjih poslova sudjelovali u provedbi EMPACT akcijskih dana (EAD 2019), zajedničkih akcijskih dana 2018. (EMPACT 2018. - JAD - Joint Action Days) namijenjenih suzbijanju trgovanja ljudima, koji su se također provodili na području svih država članica Europske unije, tijekom kojih dana se koordinirala provedba određenog broja operativnih aktivnosti planiranih OAP-ima (Operativnim akcijskim planovima).

Tako su u vremenskom razdoblju od 8. do 10. travnja 2019. godine u suradnji s Inspektoratom rada, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, sudjelovali u provedbi prioriteta „Trgovanje ljudima - radna eksploatacija“, tijekom kojih dana je 2.196 policijskih službenika izvršilo provjeru ukupno 18.353 osoba i 11.160 vozila na 288 lokacija, kojom prilikom je identificirana jedna maloljetna žrtva trgovanja ljudima u svrhu sklapanja nedozvoljenog ili prisilnog braka, kojom prilikom je za počinjenje kaznenog djela „Trgovanje ljudima“ osumnjičeno 10 osoba;

U vremenskom razdoblju od 18. do 20. lipnja 2019. godine sudjelovali su u provedbi prioriteta „Trgovanje ljudima - suzbijanje trgovanja djecom“, tijekom kojih dana je 4.567 policijskih službenika izvršilo provjeru ukupno 67.554 osoba i 62.077 vozila na 545 lokacija, kojom prilikom nisu identificirane žrtve trgovanja ljudima;

U vremenskom razdoblju od 16. do 20. rujna 2019. godine policijski službenici su sudjelovali u provedbi zajedničkih akcijskih dana velikih razmjera 2019. (LSJAD 2010.) po prioritetu „Trgovanje ljudima - s posebnim naglaskom na suzbijanje trgovanja ljudima u cilju spolne eksploatacije i eksploatacije za činjenje protuzakonitih radnji, osobito maloljetnih osoba (djece)“, tijekom kojih dana je 7.286 policijskih službenika izvršilo provjeru ukupno 99.742 osobe i 25.118 vozila na 474 lokacija, kojom prilikom je identificirana jedna punoljetna žrtva trgovanja ljudima

ženskog spola, državljanka Republike Hrvatske, koja je od strane počinitelja, državljana Republike Hrvatske bila spolno eksploatirana.

10.2.3. Sastanci, posjeti

Dana 18. siječnja 2019. održan je radni sastanak s predstavnicima Veleposlanstva SAD-a zbog izrade godišnjeg izvješća State Departmenta o trgovanju ljudima za 2018. godinu (tzv. TIP Reporta).

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, u svojstvu tijela koje koordinira radom Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i pripadajućeg Operativnog tima, na poziv Ministarstva vanjskih i europskih poslova, organizirao je službeni posjet OESS-a Republici Hrvatskoj. Delegacija OESS-a u posjetu je boravila od 3. do 5. rujna 2019. godine. Dana 4. rujna 2019. godine policijski službenici su u nazočnosti službenica Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, održali sastanak s predstavnicima Ureda za demokratske institucije i ljudska prava OESS-a (ODIHR), na temu referalnog mehanizma, suzbijanja kaznenih djela trgovanja ljudima te identifikacije žrtava trgovanja ljudima na području Republike Hrvatske.

Službeni posjet rezultirat će izradom službenog izvještaja i analize sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj te preporuka za njegovo daljnje unapređenje. Aktivnost se ne odnosi posebice na osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita, već na sve žrtve trgovanja ljudima, bez obzira na njihov status ili porijeklo.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, na poziv Tajništva Vijeća Europe za Konvenciju o suzbijanju trgovanja ljudima, organizirao je treći po redu evaluacijski posjet Stručne skupine za suzbijanje trgovanja ljudima (GRETA) Republici Hrvatskoj u svrhu procjene implementacije navedene Konvencije. Treći evaluacijski ciklus započeo je u studenom 2018., s tematskim fokusom na pristupu pravosuđu i učinkovitosti (dostupnosti) pravnih lijekova žrtvama trgovanja ljudima. Republika Hrvatska je među prvim zemljama potpisnica navedene Konvencije koja je ušla u treći evaluacijski ciklus od strane stručnjaka GRETA-e. Delegacija GRETA-e u posjetu Republici Hrvatskoj boravila je od 16. do 20. rujna 2019. godine. Program službenog posjeta, prethodno usklađen s ciljevima i posebnim interesima stručnjaka GRETA-e, uključivao je sedam sastanaka s ukupno 58 predstavnika iz 17 institucija (Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Pravosudne akademije, koordinatore Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela, predstavnika sudbene vlasti, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Ministarstva zdravstva, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje, Pučke pravobraniteljice, Pravobraniteljice za djecu, Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Državnog

inspektorata). U dogovoru i na zamolbu delegacije, organizirana su i dva terenska posjeta, Prihvatnom centru za strance u Ježevu te nacionalnom skloništu za žrtve trgovanja ljudima. Službeni posjet rezultat će izradom službenog izvješća Vijeća Europe o implementaciji Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima od strane Republike Hrvatske i preporukama za njegov daljnje unapređenje.

Dana 12. prosinca 2019. održan je radni sastanak s predstavnicima Veleposlanstva SAD-a, poradi izrade godišnjeg izvješća State Department-a o trgovanju ljudima za 2019. godinu (tzv. TIP Reporta).

10.2.4. Podizanje svijeti o trgovanju ljudima

Kao što je već spomenuto, u srpnju 2019. Hrvatski crveni križ je organizirao edukaciju za djelatnike granične policije na temu identifikacije žrtava trgovanja ljudima među migrantskom populacijom. Tada su također diseminirane praktične smjernice i džepni vodič za djelatnike na terenu - Identifikacija žrtava trgovanja ljudima u zemljama tranzita i odredišta u Europi.

Smjernice i džepni vodič rezultat su suradnje djelatnika Hrvatskog crvenog križa, Odjela za programe prevencije trgovanja ljudima i psihosocijalnu podršku i organizacije France terre d'asile u sklopu projekta "STEP - Integracija žrtava trgovanja ljudima proaktivnom identifikacijom i zaštitom". Napravljeni materijali trebali bi olakšati identifikaciju potencijalnih žrtava trgovanja ljudima u populaciji migranata te unaprijediti međusektorsku suradnju u tom području. Smjernice i džepni vodič napravljene su na hrvatskom, engleskom i francuskom jeziku (slika 6.).

U suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, Hrvatski crveni križ je također provodio i treninge za djelatnike u obrazovnom sustavu, kako bi u sklopu građanskog odgoja u školama provodili radionice prevencije trgovanja ljudima. Također su u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje podijeljeni letci s temom osvještavanja rizika trgovanja ljudima.

U povodu obilježavanja Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima 18. listopada 2019., u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, u konferencijskoj dvorani Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj, dana 17. listopada održan je Okrugli stol sa temom „Trgovanje u svrhu seksualnog i radnog iskorištavanja djece i mladih – primjeri iz prakse“, a u svrhu jačanja javne svijesti o problematici suzbijanja trgovanja ljudima, naročito djecom. Na Okruglom stolu kao predavači sudjelovala je Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), koja je predstavila vodič koji je FRA izradila, a odnosi se na djecu bez pratnje u državama članicama Europske Unije (“Children deprived of parental care found in an EU Member State other than their own. A guide”). Na okruglom stolu su također sudjelovali predstavnici Ureda pravobraniteljice za djecu, Općinskog kaznenog suda u Zagrebu, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Ministarstva unutarnjih poslova. Aktivnost se odnosila na sve žrtve trgovanja ljudima, bez obzira na njihov status ili porijeklo.

Identifikacija žrtava trgovanja ljudima u zemljama tranzita i odredišta u Europi

Džepni vodič za djelatnike na terenu

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

Projekt sufinancira Fond Europske unije za azil, migracije i integraciju (AMIF)

Slika 6. Džepni vodič

Izvor: <https://www.hck.hr/novosti/identifikacija-zrtava-trgovanja-ljudima-u-zemljama-tranzita-i-odredista-u-europi/9862>

Povodom Europskog dana borbe protiv trgovanja ljudima provedena je i Facebook kampanja Hrvatskog crvenog križa. Svakog dana na Facebook profilu Hrvatskog Crvenog križa objavljujane su poruke vezane uz prevenciju trgovanja ljudima.

U prosincu 2019. godine održan je trening edukatora za volontere Gradskog društva Crvenog križa Zagreb na temu prevencije trgovanja ljudima. Po završetku treninga, edukatori su bili osposobljeni za održavanje edukacija u osnovnim i srednjim školama. Tijekom cijele godine održavane su radionice prevencije trgovanja ljudima za učenike osnovnih i srednjih škola u edukacijskom centru Hrvatskog crvenog križa.

Hrvatski crveni križ je objavio letak Živjeti i raditi u Hrvatskoj, namijenjen osvještavanju potencijalnih rizika od trgovanja ljudima u radnom odnosu. Letak je objavljen na engleskom, arapskom, farski i hrvatskom jeziku. Letak je namijenjen tražitelja međunarodne zaštite te migrantskoj populaciji općenito. Također, objavljene su kartice s informacijama o rizicima trgovanja ljudima i posteru na engleskom, paštu, farski i arapskom jeziku. Svi materijali objavljeni su u sklopu programa "Integracija žrtava trgovanja ljudima proaktivnom identifikacijom i zaštitom".

11. POVRATAK I READMISIJA

Vežano za proces povratka, on se provodi u skladu s propisima opisanim u poglavlju "Nezakonite migracije, uključujući krijumčarenje migranata".

Republika Hrvatska je potpisala 26 readmisjskih sporazuma. Za provedbu sporazuma nadležna je Služba za nezakonite migracije Ministarstva unutarnjih poslova. U smislu povratka državljana trećih zemalja najvažniji su sporazumi potpisani sa susjednim državama. Suradnja na području readmisije sa Slovenijom, Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Crnom Gorom odvija se gotovo svakodnevno po ustaljenoj praksi, kako neformalni, tako i formalni postupak prihvata i vraćanja državljana trećih zemalja.

11.1. STATISTIKA

Tijekom 2019. godine ukupan broj državljana trećih zemalja koji su se vratili u zemlju porijekla bio je 2.456. Od onih koji su se vratili, 1.566 ih je "prisilno" vraćeno (64%), dok su se 890 vratila "dragovoljno" (36%). Tijekom 2018. godine ukupan broj državljana trećih zemalja koji su se vratili u zemlju porijekla bio je 2.212, od čega se 894 (40%) vratilo „dragovoljno“, a 1.318 (60%) je prisilno vraćeno. Pregled statistike povratka od 2014. godine do 2019. godine može se vidjeti u tablici 5., a pregled statistike readmisije sa susjednim zemljama u 2018. i 2019. godini u tablici 6.

Tablica 5.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2018.
Dragovoljni povratak	830	1250	940	1040	894	890
Prisilni povratak	1415	690	950	1085	1318	1566
Ukupno	2245	1940	1890	2125	2212	2456

Izvor: Eurostat-ova migracijska statistika, Ministarstvo unutarnjih poslova

Tablica 6.

Prihvat i vraćanje na temelju readmisijskih sporazuma za 2018./2019.						
Granica prema	prihvat		+-%	vraćanje		+-%
	2018.	2019.		2018.	2019.	
BiH	0	29		604	612	1,32
Crna Gora	0	0		15	16	6,67
Mađarska	23	301	1208,70	0	0	
Slovenija	2170	10620	389,40	15	29	93,33
Srbija	5	2	-60,00	48	213	343,75
Ukupno	2198	10952	398,27	682	870	27,57

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

11.2. PROJEKTI

Ministarstvo unutarnjih poslova provodilo je mnoge projekte vezane uz povratak tijekom 2019. godine. Neki projekti se provode u suradnji s međunarodnim organizacijama ili nevladinim organizacijama. Svi navedeni projekti se financiraju iz AMIF-a.

Tijekom 2019. godine provodio se projekt "Potpomognuti dragovoljni povratak" za koji je zaključen ugovor između Ministarstva unutarnjih poslova i Međunarodne organizacije za migracije 13. prosinca 2018. godine. Trajanje projekta je 24 mjeseci tako da će se projekt nastaviti i u 2020. godini. Projektom se planira informirati 1.000 državljana trećih zemalja koji nezakonito borave u Republici Hrvatskoj, tražitelja međunarodne zaštite i drugih državljana trećih zemalja koji se žele dragovoljno vratiti u zemlju podrijetla ili drugu treću zemlju. Programom se također planira provesti 200 dragovoljnih povratka i osigurati 30 reintegracijskih paketa pomoći.

Međunarodna organizacija za migracije je tijekom 2019. godine provela osam potpomognutih dragovoljnih povratka.

Što se tiče prisilnog povratka, 27. svibnja 2019. donesena je Odluka o dodjeli sredstava za provedbu projekta "Monitoring prisilnih udaljenja" u okviru nacionalnog programa AMIF-a. Hrvatski pravni centar je započeo s provedbom projekta 4. travnja 2019. godine. Sklopljen je Sporazum o financiranju provedbe projekta između Uprave za europske poslove, međunarodne odnose i EU fondove kao odgovornog tijela u sustavu upravljanja i kontrole za nacionalne programe Fonda za

azil, migracije i integraciju i Fonda za unutarnju sigurnost i između Hrvatskog pravnog centra kao korisnika financijskih sredstava. Tijekom 2019. godine, temeljem tog sporazuma, Uprava za granicu najavila je 310 prisilnih vraćanja monitoring organizaciji, a monitoring organizacija je izvršila promatranje 64 prisilna vraćanja. Monitoring organizacija također promatra uvjete u prihvatnim centrima za strance.

U Prihvatnom centru za strance Ježevo je kroz projekt sagrađena nova kuhinja i praonica te nabavljena oprema za praonicu, kuhinju, dvoranu i vanjsko uređenje. Projekt „Jačanje kapaciteta Prihvatnog centra za strance“ započeo je 5. listopada 2017. godine, a završio 22. studenog 2019. i od tada su kuhinja i praonica u potpunosti u funkciji.

Još su dva projekta bila u tijeku u 2019. godini u Prihvatnom centru za strance u Ježevu - "Pomoć u održavanju adekvatne razne smještaja Prihvatnom centru za strance" te "Poboljšanje uvjeta smještaja i rada u Prihvatnom centru za strance u Ježevu".

U okviru AMIF-a također je odobren projekt "Provođenje postupka povratka državljana trećih zemalja" kojim bi se pokrivali troškovi pripreme i provedbe operacija povratka državljana trećih zemalja.

Projekt „Besplatna pravna pomoć u procesu povratka“ također se provodio tijekom 2019. godine. Cilj ovog projekta je učinkovit i pravičan sustav povratka državljana trećih zemalja. Kao dio projekta, državljanima trećih zemalja koji su u procesu povratka osigurana je besplatna pravna pomoć. Besplatna pravna pomoć uključuje pravne savjete, sastavljanje tužbi i zastupanje pred upravnim sudom. Dana 22. ožujka 2017. godine između Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije te Ministarstva unutarnjih poslova sklopljen je sporazum o izravnoj dodjeli financijskih sredstava za provedbu projekta „Besplatna pravna pomoć u postupku povratka“. Dana 29. listopada 2018. godine Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i fondove EU sklopio je s Ministarstvom unutarnjih poslova dodatak Sporazuma o izravnoj dodjeli financijskih sredstava za provedbu projekta „Besplatna pravna pomoć u postupku povratka“, kojim se produljuje njegovo vremensko trajanje do četvrtog kvartala 2020. godine. U prvom kvartalu 2021. godine slijedi završno izvješćivanje i zatvaranje projekta.

Tijekom 2019. godine provodio se i projekt „Prevođenje i širenje mreže prevoditelja za postupak povratka“. Cilj ovog projekta je učinkovit sustav povratka državljana trećih zemalja u skladu s propisima Europske unije i Republike Hrvatske. Svrha ovog projekta je osigurati da državljani trećih zemalja u procesu povratka imaju prijevod na jezik koji razumiju, a time su i uvjeti za provedbu učinkovitog sustava povratka u skladu s Europskom unijom i hrvatskim zakonodavstvom osigurani, čime se pridonosi zaštiti prava državljana trećih zemalja u procesu povratka. Projekt se provodi od 2016. godine, a u drugom tromjesečju 2018. godine potpisan je aneks ugovora čime se nastavio provoditi ovaj projekt čije je trajanje predviđeno do četvrtog tromjesečja 2019. godine. Dana 28. studenog 2019. potpisan je drugi dodatak sporazumu o dodjeli financijskih sredstava za provedbu tog projekta u okviru AMIF-a čime se trajanje korištenje usluga prevođenja u postupku

povratka produžuje do četvrtog kvartala 2022. godine nakon čega u prvom kvartalu 2023. godine slijedi završno izvješćivanje i zatvaranje projekta. U sklopu projekta sklopljeni su ugovori s prevoditeljima za pružanje prevoditeljskih usluga. te je sastavljen popis prevoditelja koji se, ako je potrebno, redovito ažurira.

11.3. NOVOСТИ U PODRUČJU POVRATKA

Osim što se, a što se tiče dragovoljnog povratka, tijekom 2019. započeo provoditi projekt "Potpomognuti dragovoljni povratak", u području prisilnog povratka novost je organizacija charter letova. Dana 25. listopada 2019. godine u suradnji s policijom Slovenije i dana 29. studenog 2019. godine, samostalno, Prihvatni centar za strance organizirao je charter letove, kojim je u pratnji policijskih službenika prisilno udaljeno pet državljana Republike Kosova na relaciji Zagreb – Priština. Troškovi organizacije leta refundirani su iz AMIF-a.

11.4. EDUKACIJE

Vezano uz jačanje kapaciteta, u studenom 2019. godine održana je edukacija stručnjaka za povratak u organizaciji Nacionalne kontaktne točke za Europsku migracijsku mrežu u Republici Hrvatskoj i Uprave za granicu. Sudjelovalo je otprilike 30 osoba i to voditelji službe / odjela za nezakonite migracije iz 20 policijskih uprava, voditelji tri prihvatna centra za strance, predstavnici službi donositelja odluka u procesu odobravanja međunarodne zaštite i smještaja tražitelja međunarodne zaštite.

11.4. SURADNJA

Policijski službenici Prihvatnog centra za strance sudjelovali su u zajedničkim operacijama Frontex-a.

Tako je od 7. siječnja do 8. ožujka 2019. godine jedan policijski službenik bio angažiran u Sofiji, u Službi za migracije Republike Bugarske kao stručnjak za povratak.

Šest policijskih službenika bili su angažirani na otoku Lesbos u Grčkoj u zajedničkoj operaciji Frontex-a JO Poseidon Readmission activities 2019 – readmisijsko vraćanje državljana trećih zemalja u Tursku, te uzimanje otisaka prstiju / registracija državljana trećih zemalja u kampu Moria (Lesbos), u različitim vremenskim periodima. Jedan policijski službenik bio je u razdoblju od 30. siječnja do 27. veljače 2019., jedan policijski službenik od 27. veljače do 27. ožujka 2019., jedan policijski službenik od 27. ožujka do 24. travnja 2019., jedan policijski službenik od 8. listopada do 6. studenog 2019. te dva policijska službenika od 6. studenog do 5. prosinca 2019. godine.

STATISTIČKI DODATAK

Prilog 1. Iskorištenost godišnje kvote za 2019. na dan 27.12.2019. godine

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova,

<https://mup.gov.hr/UserDocsImages/statistika/2019/Iskori%C5%A1tenost%20kvota/ISKORISTENOST%20GODISNJE%20KVOTE%20ZA%202019.%20NA%20DAN%2027.12.2019..pdf>

DJELATNOST	NAZIV ZANIMANJA	KVOTA	PREOSTALA MJESTA	U POSTUPKU
Graditeljstvo	Tesar	3700	322	291
	Zidar	3620	224	215
	Armirač	1650	132	131
	Betonirac	1150	131	108
	Rukovoditelj građevinskim strojevima	550	48	30
	Elektroinstalater	740	44	39
	Elektromonter	400	93	29
	Krovopokrivač	620	69	29
	Soboslikar/ličilac	740	125	90
	Keramičar	810	115	85
	Zavarivač	1075	172	82
	Vodoinstalater	390	41	30
	Fasader	1060	64	63
	Geobušać	80	36	6
	Izolater	550	146	26
	Vozač	240	48	17
Asfalter	160	41	4	

	Mehaničar	80	11	5
	Stolar	400	66	45
	Klesar	90	9	6
	Podopolagač	110	28	9
	Pomoćni građevinski radnik	1800	97	108
	Građevinski radnik	1850	110	97
	Monter	2250	258	195
	Ukupno:	24115	2430	1740
Brodogradnja	Brodomonter	230	30	12
	Ravnač	5	5	0
	Elektrozavarivač	120	28	10
	Zavarivač	205	44	32
	Bravar	80	24	10
	Brodocjevar	160	21	6
	Brodoskelar	20	10	1
	AKZ radnik/Bojadiser	80	23	7
	Brušač i čistač kovina	110	28	4
	Brodostolar	30	8	0
	Brodomehaničar	10	7	0
	Brodoelektričar	40	14	5
	Vozač tereta	10	6	0
	Ukupno:	1100	248	87

Turizam i ugostiteljstvo	Turistički animator	165	19	5
	Maser posebnih vrsti masaža	190	28	7
	Kuhar internacionalne kuhinje	70	19	5
	Kuhar	1085	118	63
	Turistički zastupnik	50	5	2
	Instruktor ronjenja	10	4	0
	Pomoćni radnik u turizmu	7560	170	126
	Konobar	1560	129	74
	Recepcioner	120	14	1
	Pekar	260	29	10
	Slastičar	130	38	6
	Spasilac	45	1	0
	Vozač turističkog vlakića	10	6	0
	Yoga terapeut	1	1	0
	Liječnik tradicionalne kineske medicine	10	8	0
	Brijač	10	2	2
	Spa terapeut	20	7	0
	Pomoćni radnik u turizmu - SEZONSKI RAD do 6 mjeseci	7220	250	39

	Ukupno:	18516	848	340
Kultura	Baletni umjetnik	10	8	0
	Orkestralni umjetnik	10	8	1
	Oporni pjevač	5	5	0
	Ukupno:	25	21	1
Promet	Vozač teretnog vozila	1650	196	133
	Vozač autobusa	400	118	10
	Vozač motornog vozila	240	15	33
	Radnik za popravak i održavanje vozila	94	5	6
	Mehaničar zrakoplova	15	13	0
	Kabinsko osoblje	5	5	0
	Ukupno:	2404	352	182
	Doktor medicine sa specijalističkom naobrazbom	15	10	1
	Doktor medicine na specijalističkom usavršavanju	10	10	0
	Doktor medicine	20	6	1
	Doktor dentalne medicine sa specijalističkom naobrazbom	5	3	0

Zdravstvo	Medicinska sestra/tehničar	30	23	1
	Dentalni asistent	5	5	0
	Magistar farmacije	5	1	0
	Ukupno:	90	58	3
Socijalna skrb	Psiholog	5	4	0
	Logoped	5	5	0
	Medicinska sestra/tehničar	55	23	2
	Njegovateljica	80	8	5
	Fizioterapeut	10	9	0
	Radni terapeut	10	10	0
	Socijalni radnik	10	10	0
	Kuhar	10	10	0
	Pomoćni kuhar	15	7	1
	Čistačica	50	6	5
	Ukupno:	250	92	13
	Pekar	500	41	32
	Djelatnik na preradi ribe	180	36	5
	Djelatnik u preradi voća i povrća	15	15	0
	Mesar	400	41	12
	Slastičar	150	26	3
	Komercijalist - specijalist za sashimi tržište	5	5	0

Prehrambena industrija	Vozač dostavnog vozila	25	7	1
	Serviser strojeva	10	1	2
	Mlinar	15	10	1
	Ukupno:	1300	182	56
Prerađivačka industrija	Šivač	180	0	6
	Kožar	20	4	0
	Krojač	20	2	1
	Stolar	190	20	13
	Pletač aluminijskog ratan namještaja	5	5	0
	Tapetar	10	7	0
	Puhač stakla	5	5	0
	CNC operater	50	10	0
	Radnik u proizvodnji	320	17	8
Ukupno:	800	70	28	
	Pomoćni stočar i pastir	120	21	4
	Rukovatelj mehanizacije	80	34	0
	Šumski radnik	70	20	3
	Sjekač	110	11	0
	Radnik na ribarskim plovilima	40	32	0

Poljoprivreda i šumarstvo	Radnim na orezivanju voćaka i vinove loze	20	17	0
	Samaraš	20	18	0
	Poljoprivredni radnik	390	91	95
	Pastir	10	4	0
	Radnik u akvakulturi	30	21	0
	Veterinar	10	8	1
	Tehničar u poljoprivredi	30	27	0
	Pomoćni radnik (poljoprivreda, ribarstvo, šumarstvo)	450	116	6
	Berač plodova - Sezonski radnik do 6 mjeseci	220	21	0
	Cjepljar voćaka i vinove loze - Sezonski rad do 6 mjeseci	20	12	0
	Ukupno:	1620	453	109
	Zavarivač/ Elektrozavarivač	630	79	32
	Bravar/ Strojbravar	710	122	54
	Glodač	15	11	0
	Tokar	50	27	0

Metalna industrija	Cjevar	120	28	4
	Lakirer	120	13	1
	CNC operater	60	48	22
	Metalurški radnik	120	28	1
	Mehaničar	50	19	2
	Monter	180	35	15
	Instalater	115	19	2
	Tehničar u metalnoj industriji	15	9	0
	Rukovatelj u metalnoj industriji	20	15	1
	Bruasč/ čistač kovina	45	13	2
	Ukupno:	2250	466	136
Informatika	Softerski inženjer	60	19	1
	Sistem inženjer	20	12	0
	Poslovni analitičar	20	9	2
	Inženjer elektrotehnike	20	12	0
	Inženjer strojarstva	25	11	0
	Produkt dizajner	20	13	1
	Dizajner računalnih igara	10	8	0
	Administrator baze podataka	10	4	1

	Projektant informatičkih sustava	10	6	2
	Ukupno:	195	94	7
Ekonomija i trgovina	Prodavač/Trgovac	1550	194	83
	Mesar	50	42	5
	Vozač	100	56	2
	Skladištar	190	5	24
	Cvječar	10	8	1
	Ukupno:	1900	305	115
Poštanske usluge	Poštar	10	8	0
	Vozač	10	8	1
	Šalterski radnik/ prodavač	5	5	0
	Ukupno:	25	21	1
Premještanje unutar društva	Rukovoditelj	40	13	1
	Stručnjak	30	22	3
	Pripravnik	10	7	0
	Ukupno:	80	42	4
Streški investicijski projekti	Sukladno strateškim investicijskim projektima	430	101	17
	Ukupno:	430	101	17
	Ukupno:	55100	5783	2839

Prilog 2. Statistički pokazatelji tražitelja međunarodne zaštite prema državljanstvu i spolu za razdoblje 01.01.-31.12.2019.

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova, <https://mup.gov.hr/pristup-informacijama-16/statistika-228/statistika-trazitelji-medjunarodne-zastite/283234>)

Statistički pokazatelji tražitelja međunarodne zaštite prema državljanstvu i spolu za razdoblje 01.01.-31.12.2019.			
Zemlja podrijetla	M	Ž	UKUPNO
AFGANISTAN	196	99	295
ALBANIJA	1		1
ALŽIR	108	9	117
BANGLADEŠ	8		8
BEZ DRŽAVLJANSTVA	9	9	18
BOSNA I HERCEGOVINA	3		3
BURUNDI	1		1
DR KONGO		3	3
EGIPAT	16		16
ERITREJA		2	2
FILIPINI		1	1
GANNA	1		1
INDIJA	13	6	19
IRAK	327	250	577
IRAN	119	99	218
JEMEN	2	2	4
JORDAN		1	1
KAMERUN	1		1

KAZAHSTAN	4	3	7
KINA	7	1	8
KOSOVO	5		5
KUBA	11	10	21
LATVIJA	1		1
LIBANON	4	3	7
LIBIJA	29	6	35
MAKEDONIJA	1		1
MAROKO	34	4	38
NEPAL	2	2	4
NIGERIJA	5		5
NJEMAČKA		2	2
OBALA BJELOKOSTI		1	1
PAKISTAN	30	3	33
PALESTINA	29	15	44
RUSKA FEDERACIJA	3	2	5
SIERA LEONE	3	2	5
SIRIJA	180	108	288
SOMALIJA	4	5	9
SRBIJA	1		1
SUDAN	2	1	3
ŠRI LANKA	1		1
TUNIS	22	11	33
TURSKA	98	34	132

UKRAJINA	1	1	2
VIJETNAM	4	4	8
ZAPADNA SAHARA	1		1
UKUPNO	1.287	699	1.986

Prilog 3: Statistički podaci o tražiteljima međunarodne zaštite maloljetnika bez pratnje prema dobi i spolu zaključno do 31.12.2019.,
Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova, <https://mup.gov.hr/pristup-informacijama-16/statistika-228/statistika-trazitelji-medjunarodne-zastite/283234>)

Statistički podaci o tražiteljima međunarodne zaštite maloljetnika bez pratnje prema dobi i spolu zaključno do 31.12.2019. godine												
Spol / Godine	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	UKUPNO
M	21	38	194	69	54	10	5	163	251	59	65	929
0-13 bez pratnje	3		3				2	15	23	11	3	58
14-15 bez pratnje	4	6	18	11	8		1	47	62	13	12	172
16-17 bez pratnje	14	32	173	58	46	10	2	101	166	35	50	640
Ž			3	1	1			1	10	5	5	26
0-13 bez pratnje								1	4	2	1	7
14-15 bez pratnje									1		2	2
16-17 bez pratnje			3	1	1				5	3	2	13
Ukupni zbroj	21	38	197	70	55	10	5	164	261	64	70	955

Prilog 4. Statistički pokazatelji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj zaključno do 31.12.2019.

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova, <https://mup.gov.hr/pristup-informacijama-16/statistika-228/statistika-trazitelji-medjunarodne-zastite/283234>)

ZAŠTITA/ VRSTA	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ukupni zbroj
Azil	1	3	11	5	4	21	7	15	36	83	183	240	157	766
M		3	6	4	4	15	4	12	31	50	132	152	90	503
0-13			3			3	2		3	7	33	42	30	123
14-17			1	1	1	3				5	4	14	9	38
18-34		3	1	3	1	4		9	21	29	80	65	25	241
35-64			1		2	5	2	3	7	9	15	31	26	101
Ž	1		5	1		6	3	3	5	33	51	88	67	263
0-13			3			2	2		2	15	22	35	25	106
14-17						1				1	2	14	5	23
18-34	1			1		3		3	2	15	17	17	17	76
35-64			2				1		1	2	10	21	19	56
65 >												1	1	2

Supsidijarna zaštita		3	2	9	9	14	17	10	7	17	28	25	1	142
M		3	2	6	4	8	9	10	5	11	18	13	1	90
0-13				1	1	2	3			3	5	6		21
14-17				2	1	1	1	1		2	3	3	1	15
18-34		3	2	1	2	2	5	8	3	6	5			37
35-64				2		3		1	2		5	4		17
Ž				3	5	6	8		2	6	10	12		52
0-13				1	3	2	3		1	1	2	8		21
14-17							2				4			6
18-34				2	2	2	2			2	3	2		15
35-64						2	1		1	3	1	2		10

Prilog 5. Statistički pokazatelji primjene dublinskog postupka za razdoblje 01.01.-31.12.2019.
Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova, <https://mup.gov.hr/pristup-informacijama-16/statistika-228/statistika-trazitelji-medjunarodne-zastite/283234>)

Ulazni transferi izvršeni su iz slijedećih država članica:	
DRŽAVA	2019
Austrija	21
Belgija	4
Danska	1
Francuska	11
Luxemburg	1
Nizozemska	8
Norveška	1
Njemačka	28
Slovenija	6
Švedska	3
Švicarska	13
Ujedinjeno Kraljevstvo	2
UKUPNO	99

Ulazni transferi po državljanstvu:	
DRŽAVLJANSTVO	2019
Afganistan	18
Alžir	25
Bangladeš	2
Iran	13
Irak	5
Kuvajt	1
Libija	4
Maroko	5
Nigerija	2
Palestina	2
Sirija	10
Šri Lanka	1
Turska	11
UKUPNO	99

Broj izlaznih transfera (iz HR):	
DRŽAVA	2019
Danska	1
Francuska	3
Italija	2
Njemačka	1
Švicarska	1
UKUPNO	8

Broj izlaznih transfera (iz HR):	
DRŽAVLJANSTVO	2019
Afganistan	1
Dr. Kongo	1
Kosovo	2
Kirgistan	1
Maroko	1
Tunis	1
Ukrajina	1
UKUPNO	8

Prilog 6.: Podaci o Frontex-ovim obukama 2019. godine

Izvor: HR EMN NCP

Frontex-ov program obuke	Broj policijskih službenika
<i>Training for Border Surveillance Officer – Maritime Operations Course I/2019</i>	1
<i>IMINT for Border Surveillance-Special focus on Cross-Border Crime activities Training</i>	1
<i>European Course for Specialists on Identity and Security Documents</i>	2
<i>EU course for Customs and Border Guard cooperation advisers</i>	1
FSO – Frontex Support Officer	3
Course for Advanced level document officers I/2019	1
Regional Profile Training Course for Screening Experts I/2019	3
2nd Development meeting of a Joint Pilot Training on the Coordination of Law Enforcement and Navy Actions in Maritime Border Security	1
3rd Workshop under Reference Manual 2019 Pilot Project	1
European course for IBM strategy advisers - Course I/2019	1
ABC systems vulnerabilities training – Course I/2019	1
Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid – Level Management Training in the EU	1
<i>The kick-off meeting for the development of the Advance Information Training Course</i>	1

Third Plenary Meeting of the Expert Group on Document Control (EXP-DOC)	1
Invitation to participate in the 2nd WS of Reference Manual 2019	1
"IMINT for Border Surveillance" Training	1
Seminar about rail border traffic with Border Guards and Customs Officers	2
European Coast Guard Functions Officers training	2
Mid-level Management Course	1
Land Border Surveillance Officer Training	3
European course for IBM strategy advisers	2
Mid-level Management Course; contact week 2	1
European Coast Guard Functions Officers training	2
EBCGT Frontex Support Officer Training	2
EBCGT Land Border Surveillance Officer Training	1
Pre-Deployment Dog handlers workshop on drug detection	3
Frontex course for registration officer	2
Profile related advanced specialisation training-3rd development meeting	1
Development. meeting for European course for Specialists on Identity and Security Documents	1
Border Surveillance Officer – Maritime Operations, mid-term trainers meeting	1
Reference Manual Workshop 2019 focusing on Seafarer's Documents	1

Pre-Deployment induction training - expert meeting	1
Course for Forced Return Escort Leaders in Return Operations	1
EBCGT Land Border Surveillance Officer Training V/2019	1
European Course for IBM Strategy Advisers - Course III/2019	1
EBCGT LBS 2019	2
Profile related advanced specialisation training (screening experts, debriefing experts)	1
The 8th Reference Manual Workshop	1
Pre-Deployment Dog handlers workshop on tracking	1
Course for Advanced Level Document Officer	1
Development meeting I - The European Course for Customs and Border Guard cooperation advisers	1
Mid-level Management Course (MLC) 2019	1
European Border and Coast Guard standing corps training programme (Cat.1) - development workshop 2	1
EBCGT LBS IV/2019	2
EBCGT FSO III	1
European Coast Guard Functions Officers, training 5/2019	1
Entry-Exit-System Training - Development Meeting	1
Mid-level Management Course; contact week 2	1

CCC-Basic need based: development of training programme for the European SC (Cat.1) workshop 3	1
Border Surveillance Officer – Maritime Operations Evaluation meeting 1/2019	1
Mid-level Management Course; contact week 3	1
EDA-Frontex Joint Pilot Training	1